

Eesti 2011. aasta III kvartali maksebilanss

2011

SISUKORD

LÜHIÜLEVAADE	5
JOOKSEVKONTO	9
Kaubad	10
Teenused.....	15
Tulu	21
Jooksevülekanded ja kapitalikonto	25
FINANTSKONTO	27
Otseinvesteeringud	28
Portfelliinvesteeringud.....	35
Tuletisinstrumendid.....	38
Muud investeeringud	39
Reservvarad	43
EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIION JA KOGUVÄLISVÕLG 30.09.2011	44

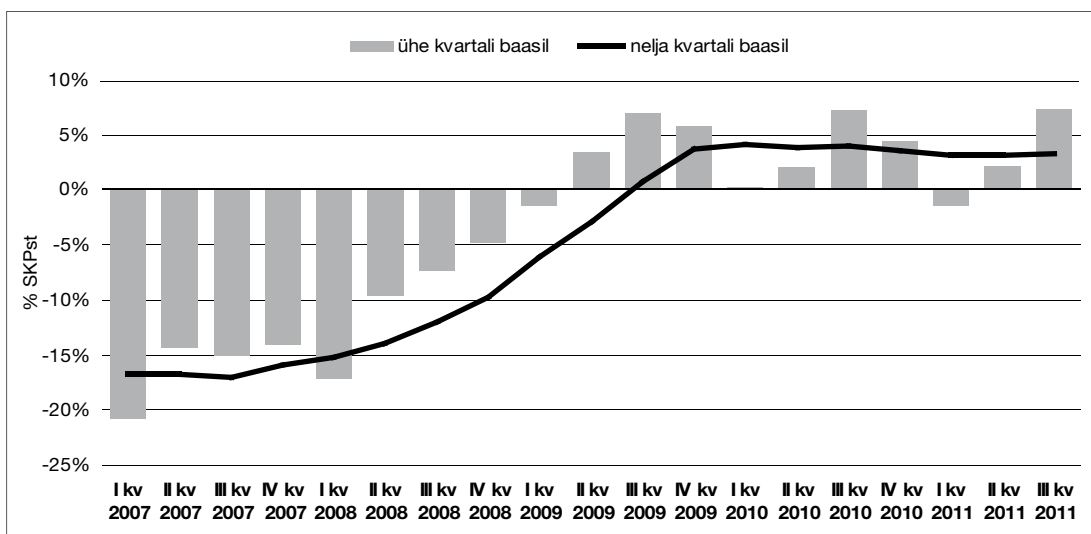
LÜHIÜLEVADE

(esmaste andmete põhjal)

- **Väliskeskkonna halvenemine Eesti 2011. aasta III kvartali maksebilansi tulemustes veel ei kajastunud. Jooksevkonto ülejääk oli rekordilised 301 mln eurot ehk 7,3% sama kvartali SKPst (vt tabel 1 ja joonis 1).**
- **Kaupade ja teenuste ekspordi-impordi ülejääk oli 389 mln eurot ehk 9,4% sama kvartali SKPst, jäädes vaid pisut alla 2010. aasta III kvartali tipp tulemusele.**
- **Kaubaeksport kasvas tugeva sise- ja välisnõudluse toel 35%.¹ Nii ekspordi- kui ka impordimaht oli suur, kuid mõnevõrra väiksem kui II kvartalis.**
- **Tulu netoväljavool kahanes III kvartalis pisut.**
- **Finantskontol jätkus kapitali netoväljavool 327 mln euro ulatuses.**
- **Eesti otseinvesteeringud välismaal ja välismaised otseinvesteeringud Eestis vähenesid märkimisväärselt, mille peamine põhjus oli pangandussektori struktuursed ümberkorraldused.**
- **Eesti majanduse koguvälisvõlg vähenes kvartaliga 5% ning oli III kvartali lõpus 16 mld eurot, olles viimase nelja kvartali SKPst vaid 2% suurem. Netovälisvõlg vähenes enam kui kaks korda ning langes kvartaliga suhtena viimase nelja kvartali SKPsse 21%lt 9%ni.**

Jooksevkonto alamkontod muutusid vähe

Kaupade import oli ekspordist mõnevõrra suurem. Kaubavahetuse puudujääk oli 34 mln eurot ehk ligikaudu sama väike kui eelmise aasta III kvartalis, moodustades 0,8% SKPst. Nii kaupade eksport kui ka import kasvasid 35% kõigi olulisemate kaubagruppide arvestuses, aga eelkõige masinate ja seadmete ning mineraalsete toodete (kütused) kaubagrupis. Aastatagusega võrreldes oli kasv küll kiire, kuid kvartalitagusega võrreldes alanes mitme kaubagrupi (eriti mineraalsete toodete) eksport ja import ligikaudu 4%.

Joonis 1. Jooksevkonto saldo

¹ Kõik võrdlused on eelmise aasta sama perioodi suhtes, kui ei ole märgitud teisiti.

Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln eurot)*

Kirje	2009	2010					2011		
	Kokku	I	II	III	IV	Kokku	I	II	III
Jooksevkonto	512,3	5,7	74,1	264,5	168,9	513,1	-52,8	89,6	300,9
Kaubad ja teenused	799,1	104,0	219,2	421,1	317,9	1 062,1	96,5	311,7	388,9
Kaubad	-559,1	-130,6	-127,6	-22,9	30,9	-250,2	-112,6	-26,7	-33,8
kreedit (FOB)	6 550,4	1 780,2	2 080,1	2 268,0	2 649,3	8 777,7	2 752,2	3 192,9	3 069,2
deebet (FOB)	-7 109,5	-1 910,8	-2 207,7	-2 291,0	-2 618,4	-9 027,9	-2 864,7	-3 219,6	-3 103,0
Teenused	1 358,2	234,5	346,7	444,0	287,0	1 312,3	209,0	338,5	422,7
kreedit	3 173,8	700,0	866,8	961,2	893,7	3 421,6	773,6	1 008,4	1 120,4
deebet	-1 815,6	-465,4	-520,0	-517,2	-606,7	-2 109,3	-564,6	-669,9	-697,7
Tulu	-502,1	-109,7	-203,8	-195,6	-296,4	-805,4	-200,8	-283,3	-178,5
kreedit	660,1	179,4	178,0	207,6	120,8	685,9	218,1	215,1	229,8
deebet	-1 162,2	-289,1	-381,8	-403,2	-417,2	-1 491,3	-418,9	-498,3	-408,3
Jooksevülekanded	215,4	11,4	58,7	39,0	147,4	256,4	51,5	61,1	90,5
kreedit	502,1	107,8	119,7	123,1	241,4	592,0	175,9	142,6	164,8
deebet	-286,7	-96,4	-61,0	-84,2	-94,0	-335,6	-124,4	-81,5	-74,2
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	-450,6	-107,5	128,4	-747,4	-402,1	-1 128,8	34,6	-33,5	-172,0
Kapitalikonto	483,4	66,5	75,7	93,3	283,1	518,6	142,9	105,4	154,6
Finantskonto	-934,1	-174,0	52,6	-840,8	-685,2	-1 647,4	-108,3	-138,9	-326,6
Otseinvesteeringud	208,4	200,0	305,4	151,7	405,0	1 062,1	194,6	374,5	846,1
Välismaal	-1 114,7	-50,8	-43,8	-93,2	87,7	-100,2	-224,1	-32,0	1 460,7
Eestis	1 323,1	250,9	349,2	244,9	317,3	1 162,3	418,7	406,5	-614,6
Portfelliinvesteeringud	-1 448,3	31,4	-288,7	-224,0	40,7	-440,6	210,9	-33,0	415,6
Nõuded	-486,1	32,1	-174,2	-225,9	76,6	-291,4	199,6	-3,3	274,0
Omandiväärtpaberid	-47,9	-65,9	-169,1	-7,0	-59,8	-301,8	10,3	-13,1	9,5
Võlaväärtpaberid	-438,2	98,0	-5,1	-218,9	136,4	10,4	189,3	9,8	264,5
Kohustused	-962,2	-0,7	-114,5	1,8	-36,0	-149,3	11,3	-29,7	141,6
Omandiväärtpaberid	-93,6	8,6	-2,0	-1,7	6,0	10,8	-0,4	-21,7	-28,2
Võlaväärtpaberid	-868,7	-9,2	-112,5	3,5	-41,9	-160,1	11,7	-8,0	169,8
Tuletisinstrumentid	14,1	2,8	12,5	16,9	-0,6	31,6	-30,6	-15,2	11,4
Nõuded	17,4	-3,2	8,7	2,4	-9,8	-1,8	-4,7	-1,4	-30,6
Kohustused	-3,3	5,9	3,7	14,5	9,2	33,4	-26,0	-13,8	42,0
Muud investeeringud	291,7	-408,2	23,4	-785,3	-1 130,3	-2 300,5	-483,2	-465,2	-1 599,7
Nõuded	954,6	-68,1	135,9	-596,9	-767,9	-1 296,9	68,0	-882,6	-886,8
Pikaajalised	-39,8	-149,5	-1,2	0,0	-170,9	-321,6	-124,5	38,4	5,9
Lühiajalised	994,4	81,4	137,1	-596,9	-597,0	-975,4	192,6	-921,0	-892,7
Kohustused	-662,8	-340,2	-112,5	-188,5	-362,4	-1 003,5	-551,3	417,4	-712,9
Pikaajalised	271,6	-44,5	-399,0	-101,8	-741,9	-1 287,2	-425,1	-165,9	-163,2
Lühiajalised	-934,4	-295,6	286,5	-86,7	379,4	283,6	-126,2	583,3	-549,7
Vead ja täpsustused	-59,6	-7,1	7,6	-92,8	-123,3	-215,6	43,0	-63,8	-130,2
Üldbilanss	2,1	-109,0	210,0	-575,8	-356,5	-831,3	24,8	-7,7	-1,4
Reservvarad	-2,1	109,0	-210,0	575,8	356,5	831,3	-24,8	7,7	1,4

* Eelnevate perioodide andmeid on vastavalt täiendava teabe laekumisele korrigeeritud.

Teenuste konto ülejääk vähenes pisut, kuid oli 423 mln euroga läbi aegade suuremaid 2010. aasta III kvartali järel. Teenuste eksport suurenes 17% ja import 35%. Teenuste impordi kiiremat kasvu toetasid muu hulgas kosunud kaubaimpordi kohaletoimetamiseks tehtud kulud. Teenuste ülejäägi vähenemise taga olid põhiliselt kahe olulisema teenuseliigi – veo- ja reisiteenuste – ülejääkide tagasihoidlik langus. Nende kahe ülejääk hõlmas teenuste ülejäägist kokku 78%.

Tulu netoväljavool vähenes ligi 10% ning oli 179 mln eurot. Suurema osa tulukonto käibest moodustas välisinvesteeringutega seotud kapitalitulu. Mitteresidentide Eestisse paigutatud investeeringutelt teenitud tulu ületas residentide välismaal teenitud tulu 231 mln euro võrra, jäädes ligilähedaselt aastatagusele tasemele. Nagu aasta varemgi, koosnes investeerimistulu netoväljavool III kvartalis peaaegu täielikult arvestuslikku laadi reinvesteeritud tulust. Tulukonto saldole avaldas positiivset mõju tööjõutulu ülejäägi kasv viiendiku võrra. Eesti residentide poolt välisriikides teenitud tulu ületas Eestis välistöötajatele makstavat tulu 53 mln euro võrra. Selle tingis Eesti residentide sagedasem välismaale töötama siirdumine viimastes kvartalites.

Jooksevülekannete ja kapitalikonto ülejääk kokku suurenes ligi kaks korda ja oli 245 mln eurot. Põhiline osa tuli kapitalikonto kaudu Euroopa Liidu abifondidest taristuinvesteeringuteks ja immateriaalse vara (saastekvootide) müügist.

Kapitali netoväljavool suurenes

Kapitali netoväljavool (netolaenuandmine/-võtmine) **finantskontol** moodustas 327 mln eurot. Välisinvesteeringud liikusid kvartali jooksul Eestisse põhiliselt otse- ja portfelliinvesteeringute vormis. Eesti investeeris välismaale samal ajal muu investeeringukapitali (laenud, hoiused, muu kapital) kujul.

Otseinvesteeringute sissevool oli üks suuremaid pärast 2005. aastat, mil toimus suure kodumaise panga ülevõtmine välisinvestorite poolt, ületades väljavoolu 846 mln euro võrra. Otseinvesteeringutega oli olukord erandlik, kuna tavapärase suurenemise asemel nende maht vähenes märkimisväärselt nii Eestis kui ka välismaal. Eestisse paigutatud otseinvesteeringud kahanesid 615 mln ja residentide välismaale paigutatud otseinvesteeringud 1461 mln euro võrra. Valdavalt olid selle taga pangandussektori struktuurimuudatused – ühe suure panga Lätis-Leedus asuvate tütarpankade otseallutamise välismaal asuvale emapangale.

Portfelliinvesteeringute sissevool intensiivistus, ületades väljavoolu 416 mln euro võrra. Nõuded vähenesid 274 mln ja kohustused kasvasid 142 mln euro võrra. Nõuete vähenemise taga oli peamiselt keskpanga² rahaturuinstrumentid ning kohustuste kasvu taga muude sektorite võlakirjad.

Tuletisinstrumentide sissevool ületas väljavoolu 11 mln euro võrra.

Kapitali netoväljavool **muude investeeringutena** oli suur ning hõlmas 1,6 mld eurot. Nõuded kasvasid 887 mln ja kohustused vähenesid 713 mln euro võrra. Nõuetest suurenesid põhiliselt krediidiasu-

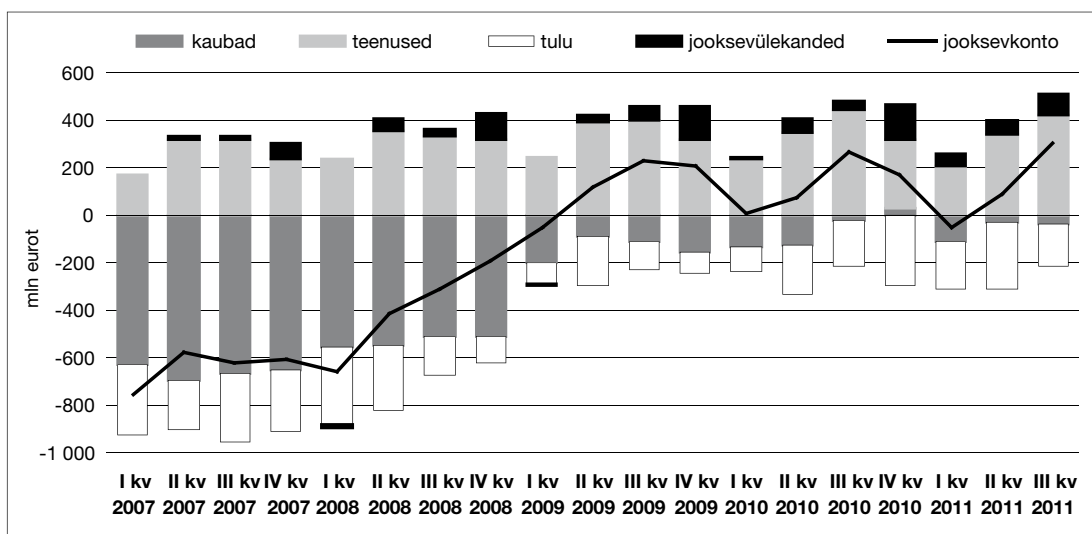
² Kuna Eestis hakkas 1. jaanuaril 2011 kehtima euro, ei kuulu sellest kuupäevast alates euros väljendatud või euroala riikide emitteeritud välisvarad enam Eesti Panga kulla- ja välisvaluutareservide koosseisu ning need kajastatakse maksebilansistatistikas vastavalt vara liigile kas portfelli- või muude investeeringute kontodel.

tuste sularaha ja hoiused. Kohustustest vähenesid keskpanga ja krediidasutuste sularaha ja hoiused ning valitsemissektori ja krediidasutuste muud kohustused.

Eesti **koguvälisvõlg** ehk kõikide majandussektorite välisvõlg kokku vähenes kvartaliga 5% ja oli kvartali lõpus 16 mld eurot ehk nelja viimase kvartali SKPst 2% suurem. Välisvõlga vähendasid kõik institutsionaalsed sektorid, enim aga krediidasutused. **Netovälisvõlg** (välisõuded miinus väliskohustused) vähenes enam kui kaks korda ja moodustas kvartali lõpus vaid 9% nelja viimase kvartali SKP suhtes. Viimati oli Eesti netovälisvõlg suhtena SKPsse nii madal 2002. aastal. Netovälisvõla vähenemisse andsid suurima panuse krediidasutused.

JOOKSEVKONTO

Väliskeskonna halvenemine Eesti maksebilansi 2011. aasta III kvartali tulemustes veel ei kajastunud. Jooksevkonto ülejääk oli rekordilised 301 mln eurot ehk 7,3% sama kvartali SKPst (vt joonis 1). Jooksevkonto alamkontod muutusid vähe – väliskaubandusbilansi puudujääk jäi peaaegu eelmise aasta sama kvartali madalale tasemele, teenuste ülejääk ja tulu netoväljavool kahanesid pisut. Kaupade ja teenuste ekspordi-impordi ülejääk oli 389 mln eurot ehk 9,4% sama kvartali SKPst.

Joonis 2. Jooksevkonto struktuur

Jooksevkonto kredit- ja deebetkäive kasvasid aasta võrdluses peaaegu samas tempos – kreditkäive 29% ja deebetkäive 30%. Eesti välismajanduslik suhtlus toimus endiselt põhiliselt Euroopa Liidu riikidega, mis hõlmasid krediti käibest 69% ja deebetkäibest 83% ehk enam-vähem sama palju kui eelmise aasta samas kvartalis. Euroopa rahaliidu osakaal krediti käibes oli 34% ja deebetkäibes 37% ning need langesid aastaga pisut. Suhteliselt stabiilne on olnud viie suurima kaubanduspartneri osakaal käibes – viis riiki hõlmasid krediti käibest 57% ja deebetkäibest 55%. Mõlemas käibes oli esikohal Soome, teisel kohal Rootsi, neljandal Läti ja viiendal Leedu. Krediti käibes kolmandal kohal oli Venemaa ja deebetkäibes Saksamaa. Kõige suurem jooksevkonto ülejääk oli Eestil Venemaa (313 mln eurot) ja Soomega (258 mln eurot) ning mõlemad ülejäägid kasvasid aastaga jõudsalt (vt tabel 2). Suurimad puudujäägid olid Saksamaa (217 mln eurot) ja Poolaga (198 mln eurot) ning ka need kasvasid aastaga.

Tabel 2. Jooksevkonto saldo riikide ühenduste järgi (mln eurot)*

	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
EL-27	-268,0	-335,3	-376,1
Soome	186,4	220,1	258,1
Saksamaa	-147,6	-225,5	-217,1
Poola	-123,2	-159,0	-198,4
Leedu	-35,3	-65,0	-118,0
Holland	-36,6	-52,0	-62,2
SRÜ	213,7	14,2	334,1
Venemaa	194,0	4,2	313,2
Ukraina	18,7	4,7	11,2
Valgevene	-13,2	-17,2	-10,0
Ülejäänud riigid	318,8	410,7	342,8
USA	40,7	180,1	97,6
Norra	84,4	22,0	93,7
Hiina	-20,5	-94,1	-77,5
Nigeeria	11,6	178,5	62,4
Türgi	29,0	24,6	29,7
Kokku	264,5	89,6	300,9

* Riigid on järjestatud viimase perioodi jooksevkonto saldo absoluutväärtuse järgi.

Kaubad

2011. aasta III kvartalis kasvas nii kaupade välja- kui ka sissevedu aasta võrdluses 35%.

Käesoleva aasta II kvartaliga võrreldes kaubaeksport ja -import küll vähenesid veidi, kuid ulatusid sellegipoolest üle 3 mld euro (vt tabel 3). Kaupade konto puudujääk oli 34 mln eurot.

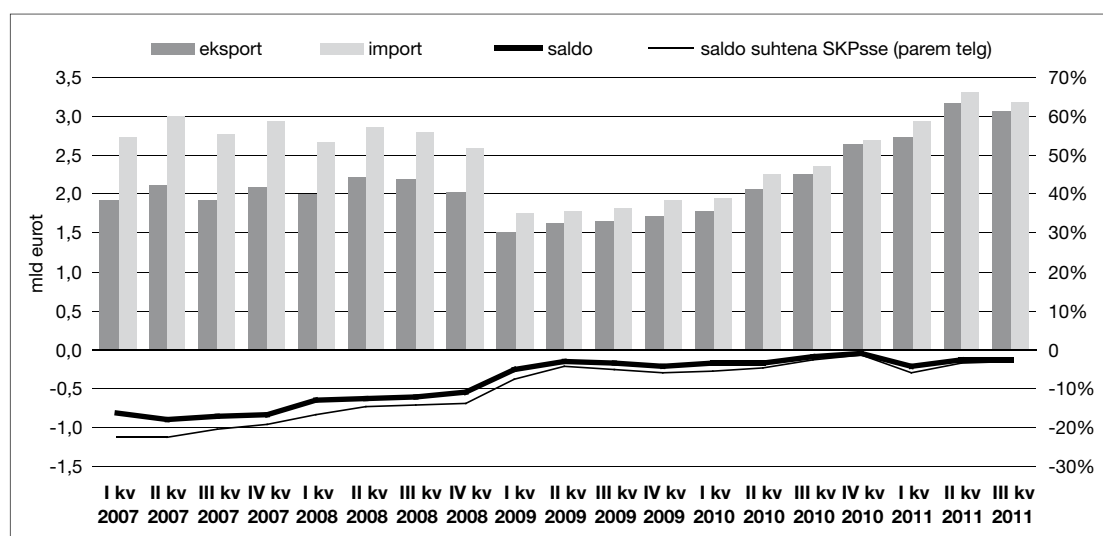
Kaupade väljavedu oli ametliku **väliskaubandusstatistika**³ esialgsetel andmetel 3,1 mld ja sissevedu CIF-hindades 3,2 mld eurot (vt joonis 3). Väliskaubanduspuudujääk suurenes veidi mõlema võrdlusperioodi suhtes ja ulatus 129 mln euroni.

Kaupade väljaveo kasvule eelmise aasta III kvartali suhtes aitasid enim kaasa masinad-seadmed ja mineraalsed tooted (vt tabel 4). Eesti elektroonikatööstusel läks jätkuvalt hästi, sest mobiilsidevahendite (sidetugijaamad, seadmed, osad) tarned Rootsi, Hiinasse ja USAsse suurenesid nii eelneva kvartali kui ka eelmise aasta võrdlusperioodi suhtes. Lisaks eksporditi teetöömasinaid Venemaale. Mineraalsete toodete, peamiselt mootorikütuse eksport suurenes küll 2010. aasta III kvartaliga võrreldes, ent kahanes tunduvalt 2011. aasta II kvartali suhtes. Kütust tarniti USAsse, Nigeeriasse ja Hollandisse, elektrit müüdi Lätti, Leetu ja Soome. Aasta- ja kvartalitagusega võrreldes kasvas jõudsalt ka keemia- ja toidukaupade väljavedu. Keemiatööstuse toodangu suurim sihtriik oli Venemaa, kuhu tarniti eetreid ja ehitusmaterjale (tsement, mastiksid, pahtlid, värvid, lakid).

³ Järgnev analüüs ei sisalda Eesti Panga poolt maksebilansi kaupade kontole tehtud täiendusi (kapitalikaupade remont, välisriikidest ostetud proviant jm). Import on CIF-hindades ja analüüsitud lähteriigi järgi. Termineid „eksport” ja „import” kasutatakse Euroopa Liiduga ühinemisest saadik vaid kaubavahetuses kolmandate riikidega, Int-rastati aruandesüsteemis kasutatakse mõisteid „kaupade lähetamine” ja „kaupade saabumine”. Kuna järgnev analüüs hõlmab kaubavahetust nii ühendusesiseste kui ka -väliste riikidega, on lihtsuse ja selguse huvides endiselt kasutatud mõisteid „eksport” või „kaupade väljavedu” ning „import” või „kaupade sissevedu”.

Tabel 3. Kaupade sisse- ja väljavedu

	Kaubad – krediid			Kaubad – deebet			Saldo (mln eurot)
	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	
I kv 2007	1 934,2	-1,8	74,3	2 562,8	-3,4	83,7	-628,5
II kv 2007	2 134,5	10,4	71,1	2 829,5	10,4	83,7	-695,1
III kv 2007	1 940,6	-9,1	68,1	2 609,0	-7,8	81,5	-668,4
IV kv 2007	2 122,8	9,4	71,6	2 771,7	6,2	82,0	-648,8
2007 kokku	8 132,2	4,6	71,2	10 772,9	6,9	82,7	-2 640,8
I kv 2008	2 031,7	-4,3	73,0	2 588,9	-6,6	83,4	-557,2
II kv 2008	2 238,9	10,2	71,1	2 784,3	7,5	83,4	-545,4
III kv 2008	2 218,7	-0,9	69,9	2 730,3	-1,9	81,4	-511,7
IV kv 2008	2 052,3	-7,5	69,1	2 560,7	-6,2	81,0	-508,4
2008 kokku	8 541,5	5,0	70,7	10 664,2	-1,0	82,3	-2 122,7
I kv 2009	1 510,2	-26,4	68,8	1 713,4	-33,1	79,6	-203,2
II kv 2009	1 642,5	8,8	66,9	1 728,7	0,9	80,4	-86,2
III kv 2009	1 667,0	1,5	65,8	1 781,5	3,1	79,3	-114,5
IV kv 2009	1 730,7	3,8	68,1	1 885,8	5,9	79,4	-155,2
2009 kokku	6 550,4	-23,3	67,4	7 109,5	-33,3	79,7	-559,1
I kv 2010	1 780,2	2,9	71,8	1 910,8	1,3	80,4	-130,6
II kv 2010	2 080,1	16,8	70,6	2 207,7	15,5	80,9	-127,6
III kv 2010	2 268,0	9,0	70,2	2 291,0	3,8	81,6	-22,9
IV kv 2010	2 649,3	16,8	74,8	2 618,4	14,3	81,2	30,9
2010 kokku	8 777,7	34,0	72,0	9 027,9	27,0	81,1	-250,2
I kv 2011	2 752,2	3,9	78,1	2 864,7	9,4	83,5	-112,6
II kv 2011	3 192,9	16,0	76,0	3 219,6	12,4	82,8	-26,7
III kv 2011	3 069,2	-3,9	73,3	3 103,0	-3,6	81,6	-33,8

Joonis 3. Eesti väliskaubandus

Tabel 4. Kaupade väljavedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Toidukaubad	207,5	222,5	275,3	9,2	7,0	9,0	23,7	32,7
Mineraalsed tooted	314,9	659,8	411,8	14,0	20,7	13,4	-37,6	30,8
Keemiakaubad	188,0	214,3	261,2	8,3	6,7	8,5	21,9	39,0
Garderoobikaubad	112,2	108,6	124,5	5,0	3,4	4,1	14,7	10,9
Puit, paber ja tooted	270,0	338,8	307,0	12,0	10,6	10,0	-9,4	13,7
Metallid ja metalltooted	223,2	278,4	268,8	9,9	8,7	8,8	-3,4	20,4
Masinad ja seadmed	525,2	848,4	905,9	23,3	26,6	29,6	6,8	72,5
Transpordivahendid	137,3	165,1	144,7	6,1	5,2	4,7	-12,4	5,4
Mööbel, mänguasjad, sportitarbed	172,7	209,1	193,9	7,7	6,6	6,3	-7,3	12,3
Muud	101,9	141,0	170,6	4,5	4,4	5,6	21,0	67,4
Kokku	2 253,0	3 186,1	3 063,8	100,0	100,0	100,0	-3,8	36,0

Toidukaupade ekspordi esiriik oli Soome, kuhu veeti rapsiseemneid, õlut ja pooltooteid. Soomele järgnes Venemaa, kuhu müüdi kanget alkoholi ning piima-, liha- ja kalatooteid. Suurenes ka toidukaupade väljavedu Lähti, Leetu, Saksamaale ja Hollandisse. Puidust ja puittoodetest eksporditi põhiliselt töötlemata ja vähetöödeldud puitu Rootsi ja Soome ning kokkupandavaid puitmaju Norrasse ja Saksamaale. Metalltooteid (metallijäätmed, raudkonstruktsioonid, muud raud- ja terastooted) eksporditi Türgi, Soome ja Venemaale, transpordivahendeid (peamiselt sõiduautod ja nende osad) Lähti, Rootsi, Venemaale, Leetu ja Soome ning kergetööstuse toodangut (naiste ja meeste valmisriided, jalatsid, pesu jms) Soome, Venemaale, Lähti ja Rootsi.

Kaupade sisseveo kasvu mõjutasid enim samad kaubagrupid, mis väljavedugi: masinad-seadmed ja mineraalsed tooted ning lisaks veel keemiakaubad (vt tabel 5). Masinate-seadmete import koosnes tavapäraselt peamiselt elektroonikatööstuse komponentidest, mida toodi Rootsist, Poolast, Ungarist ja Hiinast. Mootorikütust osteti sisetarbimiseks varasemast rohkem ja see tuli Leedust, Soomest, Poolast ja Rootsist. Samas vähenesid kvartaliga töötlemiseks ja reekspordiks vajaliku kütuse tarned

Tabel 5. Kaupade sissevedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Toidukaubad	264,6	312,1	309,5	11,3	9,4	9,7	-0,8	17,0
Mineraalsed tooted	367,0	664,3	475,9	15,6	20,1	14,9	-28,4	29,7
Keemiakaubad	326,4	391,8	431,4	13,9	11,9	13,5	10,1	32,2
Garderoobikaubad	158,6	158,7	193,6	6,7	4,8	6,1	22,1	22,1
Puit, paber ja tooted	121,2	142,7	134,5	5,2	4,3	4,2	-5,7	11,0
Metallid ja metalltooted	220,4	288,6	286,6	9,4	8,7	9,0	-0,7	30,0
Masinad ja seadmed	591,0	904,2	935,5	25,1	27,4	29,3	3,5	58,3
Transpordivahendid	145,8	275,3	228,6	6,2	8,3	7,2	-17,0	56,7
Mööbel, mänguasjad, sportitarbed	51,2	56,1	58,3	2,2	1,7	1,8	3,9	13,8
Muud	104,8	111,6	138,3	4,5	3,4	4,3	24,0	32,0
Kokku	2 351,1	3 305,4	3 192,3	100,0	100,0	100,0	-3,4	35,8

Venemaalt, Lätist, Leedust ja Kasahstanist. Keemiakaupade grupis imporditi haruldasi muldmetalle USAst ja Venemaalt, süsivesinikke Lätist, ravimeid Leedust ja Lätist ning eetreid Belgiast ja Hollandist.

Toidukaupade sisseveo suurimad kaubagrupid olid kange ja lahja alkohol, mida toodi Suurbritanniast, Iiri- maalt, Soomest, Prantsusmaalt, Hollandist ja Itaaliast. Järgmised suuremad kaubagrupid olid lihatooted ja külmutatud puuviljad. Metalltoodetest imporditi raua- ja terastooted Soomest, Saksamaalt, Rootsist, Poolast ja Lätist. Transpordivahendite sissevedu, mis kasvas II kvartalis järsult, vähenes III kvartalis 17%, ent oli siiski 57% suurem kui aasta tagasi ja koosnes peamiselt Rootsist, Saksamaalt, Lätist ja Soomest toodud sõiduautodest. Garderoobikaupu tarniti enim Lätist, Soomest ja Saksamaalt ning puitu ja puittooteid Venemaalt, Soomest ja Lätist.

Väliskaubanduse puudujääk suurenes veidi nii kvartali kui ka aasta arvestuses (vt tabel 6). Suure ülejäägiga olid traditsiooniliselt puidu ja puittoodete ning muude tarbekaupade grupid. Puudujääki kasvasid enim keemiakaubad, transpordivahendid ja mineraalsed tooted.

Tabel 6. Väliskaubanduse saldo peamiste kaubagruppide järgi (mln eurot)

	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
Toidukaubad	-57,1	-89,6	-34,2
Mineraalsed tooted	-52,0	-4,6	-64,1
Keemiakaubad	-138,4	-177,5	-170,2
Garderoobikaubad	-46,4	-50,1	-69,1
Puit, paber ja tooted	148,8	196,2	172,4
Metallid ja metalltooted	2,8	-10,2	-17,8
Masinad ja seadmed	-65,8	-55,8	-29,5
Transpordivahendid	-8,5	-110,2	-83,8
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	121,4	153,0	135,6
Muud	-2,9	29,4	32,2
Kokku	-98,2	-119,3	-128,5

Kaupade väljavedu suurenes 2010. aasta III kvartaliga võrreldes kõikide riikide ühenduste arvestuses, ent 2011. aasta II kvartaliga võrreldes kahanes eksport Euroopa Liitu ja ülejäänud riikidesse (vt tabel 7). Euroopa Liidu riikide osakaal ekspordis on tasapisi vähenenud Venemaa ja muude riikide osatähtsuse suurenedes. Ekspordikasvu mõjutasid enim Soome, Rootsi ja Venemaa.

Kaupade sissevedu suurenes samuti aastatagusega võrreldes nii riikide ühenduste kui ka enamiku suuremate partnerriikide arvestuses (vt tabel 8). Teise kvartaliga võrreldes vähenes import SRÜ riikidest (Venemaalt ja Valgevenest) ning muudest riikidest.

Väliskaubandusbilanss oli negatiivne vaid Euroopa Liidu riikidega (vt tabel 9). Suurima ülejäägiga oli kaubavahetus Euroopa Liidu riikidest Rootsi, Soome ja Hispaaniaga, SRÜ riikidest Venemaaga ning muudest riikidest USA ja Norraga. Suurim kaubabilansi puudujääk oli Eestil Poola, Saksamaa, Leedu ja Lätiga.

Tabel 7. Kaupade väljavedu riikide ühenduste järgi

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	1 500,3	2 109,6	2 009,6	66,6	66,2	65,6	-4,7	34,0
Rootsi	350,4	514,8	523,2	15,6	16,2	17,1	1,6	49,3
Soome	375,0	473,8	461,5	16,6	14,9	15,1	-2,6	23,1
Läti	228,5	222,7	263,0	10,1	7,0	8,6	18,1	15,1
Leedu	120,9	136,4	149,3	5,4	4,3	4,9	9,5	23,5
Saksamaa	116,0	147,1	136,3	5,1	4,6	4,4	-7,4	17,5
SRÜ	317,1	351,0	461,3	14,1	11,0	15,1	31,4	45,5
Venemaa	256,1	282,6	393,2	11,4	8,9	12,8	39,1	53,6
Ukraina	24,9	25,0	28,0	1,1	0,8	0,9	12,1	12,6
Valgevene	15,2	23,2	19,1	0,7	0,7	0,6	-17,8	25,5
Ülejäänud riigid	435,6	725,4	592,8	19,3	22,8	19,3	-18,3	36,1
USA	54,9	203,6	147,4	2,4	6,4	4,8	-27,6	168,5
Norra	86,3	89,8	96,9	3,8	2,8	3,2	7,9	12,3
Nigeeria	13,4	178,4	62,5	0,6	5,6	2,0	-65,0	367,1
Kokku	2 253,0	3 186,1	3 063,8	100,0	100,0	100,0	-3,8	36,0

Tabel 8. Kaupade sissevedu riikide ühenduste järgi*

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	1 934,7	2 536,0	2 645,4	82,3	76,7	82,9	4,3	36,7
Soome	373,8	400,6	411,6	15,9	12,1	12,9	2,8	10,1
Rootsi	268,7	340,5	375,1	11,4	10,3	11,8	10,2	39,6
Läti	255,5	373,8	341,1	10,9	11,3	10,7	-8,8	33,5
Saksamaa	281,5	348,1	332,3	12,0	10,5	10,4	-4,5	18,0
Leedu	178,2	247,1	294,6	7,6	7,5	9,2	19,3	65,3
SRÜ	211,1	422,6	224,9	9,0	12,8	7,0	-46,8	6,5
Venemaa	134,5	342,0	153,7	5,7	10,3	4,8	-55,0	14,3
Valgevene	38,4	42,9	34,7	1,6	1,3	1,1	-19,0	-9,6
Ukraina	12,2	22,9	22,6	0,5	0,7	0,7	-1,2	85,7
Ülejäänud riigid	205,4	346,8	322,0	8,7	10,5	10,1	-7,1	56,8
Hiiina	74,8	125,7	125,0	3,2	3,8	3,9	-0,5	67,1
USA	23,7	33,9	37,6	1,0	1,0	1,2	10,9	58,4
Hongkong	17,3	30,5	31,1	0,7	0,9	1,0	2,0	80,1
Kokku	2 351,1	3 305,4	3 192,3	100,0	100,0	100,0	-3,4	35,8

* Analüüsitud lähteriigi järgi.

Tabel 9. Väliskaubanduse saldo riikide ühenduste järgi (mln eurot)

	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
EL-27	-434,4	-426,4	-635,8
SRÜ	106,1	-71,6	236,5
Ülejäänud riigid	230,2	378,7	270,8
Kokku	-98,2	-119,3	-128,5

Teenused

Teenuste konto ülejääk vähenes aastaga pisut, kuid oli läbi aegade suuremaid 2010. aasta III kvartali järel, moodustades 423 mln eurot (vt tabel 10–11). Ülejäägi vähenemise tingis teenuste

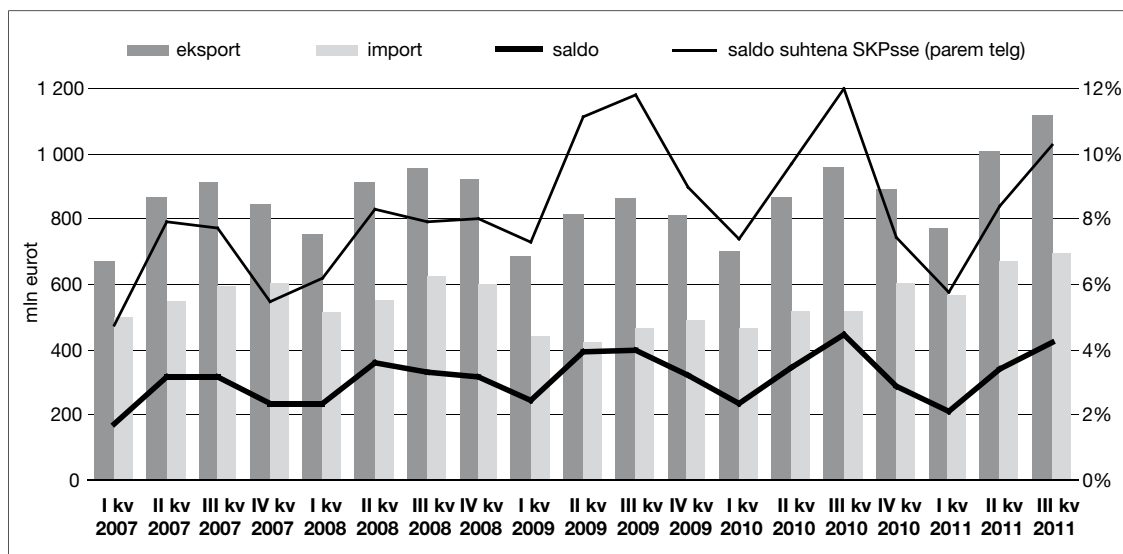
Tabel 10. Teenuste eksport ja import

	Eksport			Import			Saldo	
	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis kokku (%)	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis kokku (%)	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
I kv 2007	670,2	-9,8	25,7	497,8	-7,8	16,3	172,4	-15,1
II kv 2007	866,4	29,3	28,9	549,2	10,3	16,3	317,2	84,0
III kv 2007	910,0	5,0	31,9	593,2	8,0	18,5	316,8	-0,1
IV kv 2007	842,6	-7,4	28,4	606,9	2,3	18,0	235,7	-25,6
2007 kokku	3 289,2	14,6	28,8	2 247,1	13,5	17,3	1 042,1	17,0
I kv 2008	751,9	-10,8	27,0	515,3	-15,1	16,6	236,6	0,4
II kv 2008	910,5	21,1	28,9	552,9	7,3	16,6	357,6	51,1
III kv 2008	954,4	4,8	30,1	623,8	12,8	18,6	330,6	-7,6
IV kv 2008	919,9	-3,6	30,9	600,9	-3,7	19,0	319,0	-3,5
2008 kokku	3 536,7	7,5	29,3	2 292,9	2,0	17,7	1 243,8	19,4
I kv 2009	684,5	-25,6	31,2	439,3	-26,9	20,4	245,2	-23,2
II kv 2009	813,6	18,9	33,1	421,1	-4,1	19,6	392,5	60,1
III kv 2009	865,0	6,3	34,2	465,4	10,5	20,7	399,6	1,8
IV kv 2009	810,7	-6,3	31,9	489,8	5,3	20,6	320,9	-19,7
2009 kokku	3 173,8	-10,3	32,6	1 515,6	-20,8	20,3	1 358,2	9,2
I kv 2010	700,0	-13,7	28,2	465,4	-5,0	19,6	234,6	-26,9
II kv 2010	866,7	23,8	29,4	520,0	11,7	19,1	346,7	47,8
III kv 2010	961,2	10,9	29,8	517,2	-0,6	18,4	444,0	28,1
IV kv 2010	893,7	-7,0	25,2	606,7	17,3	18,8	287,0	-35,4
2010 kokku	3 421,6	7,8	28,0	2 109,3	16,2	18,9	1 312,3	-3,4
I kv 2011	773,6	-13,4	21,9	564,6	-6,9	16,5	209,0	-27,2
II kv 2011	1 008,4	30,3	24,0	669,9	18,7	17,2	338,5	61,9
III kv 2011	1 120,4	11,1	26,7	697,7	4,1	18,4	422,7	24,9

Tabel 11. Teenuste konto saldod olulisemate teenuseliikide järgi

	Saldo (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Veoteenused	185,4	158,9	182,1	41,8	46,9	43,1	14,6	-1,8
kaubavedu	49,1	9,4	20,2	26,5	5,9	11,1	114,9	-58,9
reisijatevedu	67,5	62,8	74,3	36,4	39,5	40,8	18,3	10,1
muud veoteenused	68,8	86,7	87,6	37,1	54,6	48,1	1,0	27,3
Reisiteenused	156,6	110,5	148,4	35,3	32,6	35,1	34,3	-5,2
Ehitusteenused	22,8	8,4	1,0	5,1	2,5	0,2	-88,1	-95,6
Arvuti- ja infoteenused	17,6	25,0	20,3	4,0	7,4	4,8	-18,8	15,3
Muud äriteenused	51,0	19,7	58,0	11,5	5,8	13,7	194,4	13,7
Valitsusteenused	1,7	3,2	3,3	0,4	1,0	0,8	3,1	94,1
Ülejäänud teenused	8,9	12,8	9,6	1,9	3,8	2,3	-25,2	7,2
Teenused kokku	444,0	338,5	422,7	100,0	100,0	100,0	24,9	-4,8

impordi veidi kiirem kasv, mis oli seotud suurenenud kaubaimpordi kohtaletoimetamiskulude kasvuga. Veo- ja reisiteenused hõlmasid teenuste ülejäägist 78%, vaatamata nende teenuste ülejääkide tagasihoidlikule langusele aasta arvestuses. Kuna III kvartal on tavapäraselt teenuste kõrghooaeg, oli teenuste netoeksport 25% suurem kui II kvartalis ja hõlmas 10% SKPst (vt joonis 4).

Joonis 4. Teenuste konto

Teenuste **eksport** ületas kvartalitagust rekordit ja ulatus 1,1 mld euroni (vt tabel 12). Eksport kasvas aastaga kõikide peamiste teenuseliikide arvestuses, kokku 17%. Teenuste ekspordi struktuur oli suhteliselt stabiilne. Olulisim teenuseliik – veoteenused – hõlmas ligi 40% ekspordist. Järgnesid reisiteenused 27%ga ja muud äriteenused (kaubavahendus-teenused, kasutusrent, õigusabi, juhtimiskonsultatsioonid, reklaamiteenused jne) 17%ga. Kõige kiiremini kosus ehitusteenusete eksport, mis kasvas kvartaliga 29% ja aastaga üle 50%. Teenuseid müüdi rohkem nii Euroopa Liidu, SRÜ kui ka ülejäänud riikidele (vt tabel 13). Suurim osa teenuste ekspordist suundus Euroopa Liidu riikidesse eesotsas Soomega. Esiviisikusse mahtusid veel Rootsi, Läti, Suurbritannia ja Saksamaa. SRÜ arvestuses oli

Tabel 12. Teenuste eksport olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Veoteenused	367,5	403,5	434,2	38,2	40,0	38,8	7,6	18,1
kaubavedu	164,4	175,3	187,7	44,7	43,4	43,2	7,1	14,2
reisijatevedu	82,7	84,8	99,9	22,5	21,0	23,0	17,8	20,8
muud veoteenused	120,4	143,4	146,6	32,8	35,6	33,8	2,2	21,8
Reisiteenused	275,0	263,8	298,7	28,6	26,2	26,7	13,2	8,6
Ehitusteenused	44,8	52,9	68,0	4,7	5,2	6,0	28,5	51,8
Arvuti- ja infoteenused	36,1	44,8	43,5	3,7	4,4	3,9	-2,9	20,5
Muud äriteenused	164,2	163,2	188,1	17,1	16,2	16,8	15,3	14,6
Valitsusteenusused	7,4	8,9	9,1	0,8	0,9	0,8	2,2	23,0
Ülejäänud teenused	66,2	71,3	78,8	6,9	7,1	7,0	10,4	19,0
Teenused kokku	961,2	1 008,4	1 120,4	100,0	100,0	100,0	11,1	16,6

Tabel 13. Teenuste eksport riikide ühenduste järgi

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	690,7	722,0	804,5	71,9	71,6	71,8	11,4	16,5
Soome	286,5	299,4	323,0	29,8	29,7	28,8	7,9	12,7
Rootsi	78,9	89,1	96,1	8,2	8,8	8,6	7,9	21,8
Läti	53,1	51,7	61,7	5,5	5,1	5,5	19,3	16,2
Suurbritannia	38,2	41,3	55,5	4,0	4,1	5,0	34,4	45,3
Saksamaa	43,5	43,6	53,1	4,5	4,3	4,7	21,8	22,1
SRÜ	135,7	140,2	144,1	14,1	13,9	12,9	2,8	6,2
Venemaa	101,6	112,3	111,6	10,6	11,1	10,0	-0,6	9,8
Kasahstan	17,9	14,0	12,7	1,9	1,4	1,1	-9,3	-29,1
Ülejäänud riigid	134,8	146,2	171,8	14,0	14,5	15,3	17,5	27,4
<i>offshore</i> -piirkonnad	45,6	48,5	52,1	4,7	4,8	4,7	7,4	14,3
Šveits	24,1	29,7	31,0	2,5	2,9	2,8	4,4	28,6
Norra	18,4	25,9	29,4	1,9	2,6	2,6	13,5	59,8
Teenuste eksport kokku	961,2	1 008,4	1 120,4	100,0	100,0	100,0	11,1	16,6

jättkuvalt liidripositsioonil Venemaa. Ülejäänud riikidesse eksportides eelistati endiselt madala maksumääraga piirkondi.

Teenuste **impordi** 35% aastakasv ületas peamiste teenuste ekspordi kasvu ja oli 698 mln eurot (vt tabel 14). 2011. aasta II kvartaliga võrreldes suurenes teenuste import hooajaliselt enamiku olulisemate teenuseliikide arvestuses, v.a reisijatevedu ja muud äriteenused. Eriti jõudsalt kosus ehitusteenuste import. Aastaga kasvas kõikide olulisemat liiki teenuste sisseost. Teenuste impordi struktuur oli sarnane ekspordi struktuuriga – enim imporditi veoteenuseid (36% teenuste impordist), reisiteenuseid (22%) ja muid äriteenuseid (19%).

Enamik teenustest (83%) osteti Euroopa Liidu riikidelt (vt tabel 15). Aastaga kasvas teenuste import Euroopa Liidust tervikuna 37%, esiviisiku moodustasid Soome, Saksamaa, Rootsi, Läti ja Leedu.

Tabel 14. Teenuste import olulisemate teenuseliikide järgi

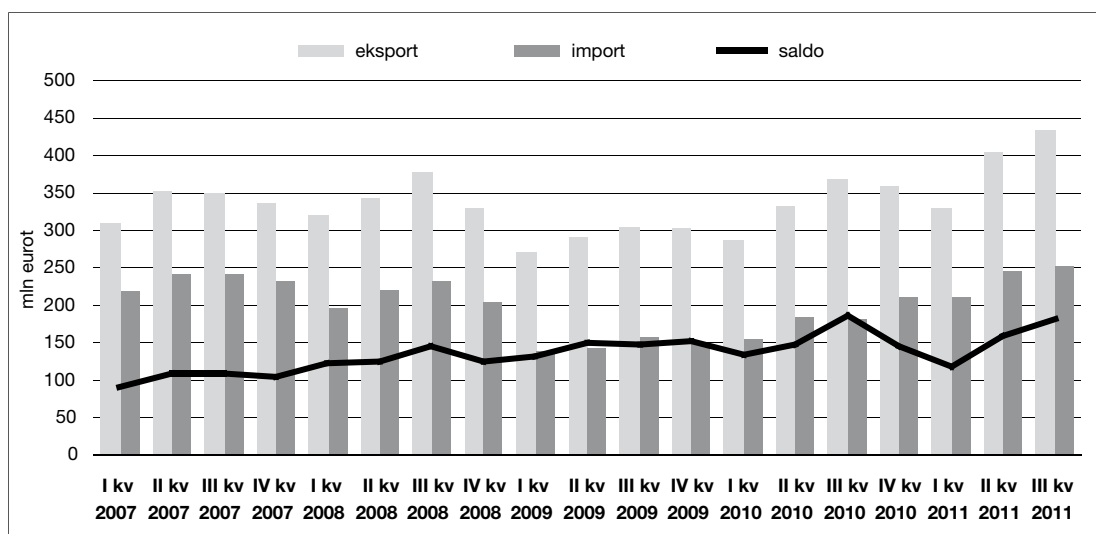
	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Veoteenused	182,1	244,6	252,1	35,2	36,5	36,1	3,1	38,4
kaubavedu	115,3	165,9	167,6	63,3	67,8	66,5	1,0	45,4
reisijatevedu	15,2	22,0	25,6	8,3	9,0	10,2	16,4	68,4
muud veoteenused	51,6	56,7	58,9	28,4	23,2	23,3	3,9	14,1
Reisiteenused	118,4	153,3	150,3	22,9	22,9	21,6	-2,0	26,9
Ehitusteenused	22,0	44,5	67,0	4,3	6,6	9,6	50,6	204,5
Arvuti- ja infoteenused	18,5	19,8	23,2	3,6	3,0	3,3	17,2	25,4
Muud äriteenused	113,2	143,5	130,1	21,9	21,4	18,7	-9,3	14,9
Valitsusteenused	5,8	5,7	5,8	1,1	0,9	0,8	1,8	0,0
Ülejäänud teenused	57,2	58,5	69,2	11,0	8,7	9,9	18,2	21,1
Teenused kokku	517,2	669,9	697,7	100,0	100,0	100,0	4,1	34,9

Tabel 15. Teenuste import riikide ühenduste järgi

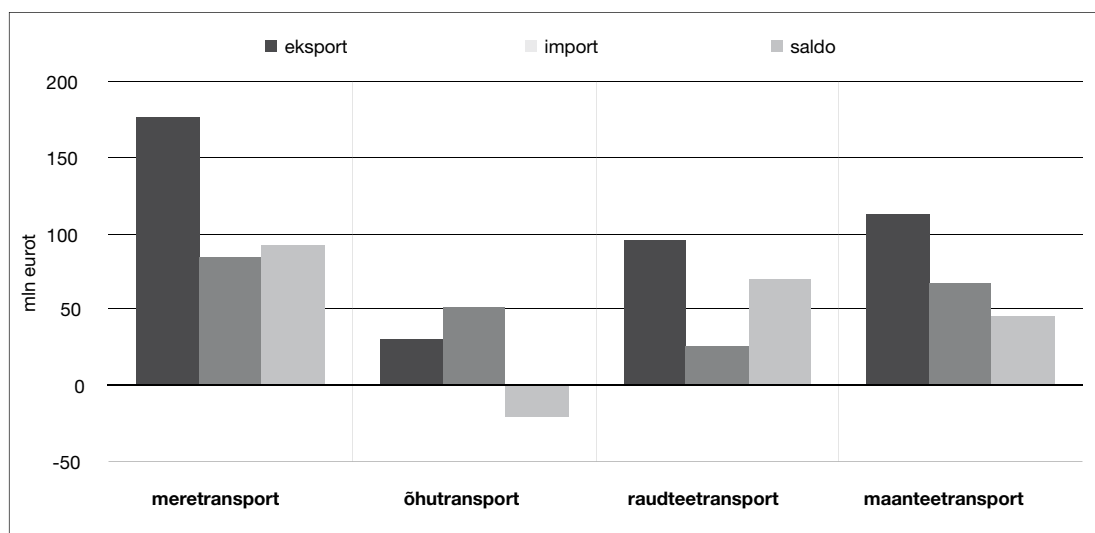
	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	421,0	535,5	576,4	81,4	79,9	82,6	7,6	36,9
Soome	96,2	111,6	106,1	18,6	16,7	15,2	-4,9	10,3
Saksamaa	34,9	75,0	87,1	6,7	11,2	12,5	16,1	149,6
Rootsi	70,2	63,0	85,5	13,6	9,4	12,3	35,7	21,8
Läti	50,5	54,3	65,6	9,8	8,1	9,4	20,8	29,9
Leedu	25,5	31,7	34,9	4,9	4,7	5,0	10,1	36,9
SRÜ	35,6	42,6	42,5	6,9	6,4	6,1	-0,2	19,4
Venemaa	27,6	32,9	32,7	5,3	4,9	4,7	-0,6	18,5
Valgevene	3,9	5,2	4,4	0,8	0,8	0,6	-15,4	12,8
Ülejäänud riigid	60,6	91,8	78,8	11,7	13,7	11,3	-14,2	30,1
Hiina	8,1	12,7	12,7	1,6	1,9	1,8	0,0	56,8
USA	14,7	11,1	11,7	2,8	1,7	1,7	5,4	-20,4
Norra	6,1	34,0	10,5	1,2	5,1	1,5	-69,1	72,1
Teenuste import kokku	517,2	669,9	697,7	100,0	100,0	100,0	4,1	34,9

SRÜst, eelkõige Venemaalt, imporditi teenuseid pea viiendiku võrra rohkem kui aasta tagasi. Ülejäänud riikide arvestuses kasvatasid aastaga oma turuosa Hiina ja Norra, tõrjudes madala maksumääraga piirkonnad tagaplaanile.

Veoteenuste ülejääk hõlmas 43% teenuste konto ülejäägist ja oli 182 mln eurot, suurenedes kvartaliiga 15% (vt joonis 5 ja tabelid 11, 12 ja 14). Kuigi veoteenuste eksport ja import püstitasid rekordeid, jäi veoteenuste ülejääk aastatagusele tulemusele pisut alla, kuna kaubavedude ülejääk vähenes. Veoteenuste käibes oli suurima osatähtsusega meretransport. Transiitvedudega tihedamalt seotud raudteetransport andis ülejääki suurema panuse kui maanteetransport. Õhutransport oli endiselt väikese puudujäägiga (vt joonis 6).

Joonis 5. Veoteenuste konto

Joonis 6. Veeteenuste struktuur transpordiliigi järgi 2011. aasta III kvartalis

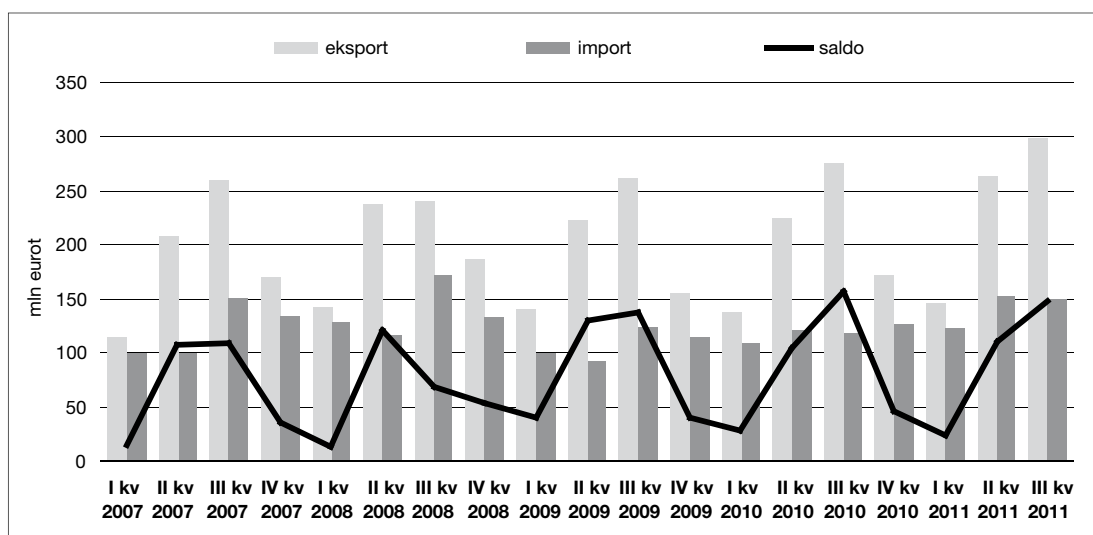
Veeteenuste **eksport** kasvas kvartaliga 8% ja aastaga 18% ning oli 434 mln eurot. Veeteenuste ekspordist hõlmas kaubavedu 43%, muud veeteenused 34% ning reisijatevedu 23%. Kõige kiiremini kasvas kvartaliga väikseima mahuga reisijatevedu, aastatagusega võrreldes rohkem kui viiendiku võrra. Suurim osa (64%) veeteenustest müüdi Euroopa Liidu riikidele ning müüdud teenuste maht suurenes aastaga 11% (vt tabel 16). Põhiline ekspordipartner oli Soome, kuhu läks 20% veeteenuste ekspordist. SRÜ osakaal veeteenuste koguekspordis oli 17%, peamiselt müüdi veeteenuseid Venemaale. Veeteenuste eksport ülejäänud riikidesse suurenes aastaga 19% ning oli suunatud peamiselt madala maksumääraga piirkondadesse ning Šveitsi ja USAsse.

Tabel 16. Veeteenused riikide ühenduste järgi 2011. aasta III kvartalis

	Veeteenuste eksport				Veeteenuste import		
	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%), III kv 2011/ III kv 2010		Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%), III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	278,9	64,2	11,4	EL-27	196,0	77,7	36,6
Soome	88,5	20,4	9,3	Rootsi	32,0	12,7	45,5
Rootsi	40,0	9,2	17,3	Soome	27,6	10,9	38,0
Suurbritannia	24,6	5,7	75,7	Saksamaa	25,5	10,1	15,4
Läti	22,0	5,1	1,4	Läti	20,6	8,2	58,5
Holland	21,6	5,0	-28,9	Leedu	16,4	6,5	39,0
SRÜ	75,2	17,3	22,9	SRÜ	16,5	6,6	51,4
Venemaa	60,7	14,0	18,3	Venemaa	11,4	4,5	65,2
Ukraina	5,2	1,2	333,3	Valgevene	2,9	1,2	20,8
Ülejäänud riigid	80,1	18,5	43,0	Ülejäänud riigid	39,6	15,7	43,0
<i>offshore</i> -piirkonnad	35,7	8,2	75,9	Hiina	11,5	4,6	66,7
Šveits	19,7	4,5	40,7	<i>offshore</i> -piirkonnad	6,2	2,5	-6,1
USA	8,5	2,0	-3,4	USA	4,4	1,7	10,0
Veeteenuste eksport kokku	434,2	100,0	18,1	Veeteenuste import kokku	252,1	100,0	38,4

Veeteenuste **import** moodustas 37% teenuste koguimportist ja kasvas aastaga 38%. Ka sisseostetud veeteenustest oli suurem osa seotud kaubavedudega, mis kosusid aastaga 45%. Ehkki reisijateveo osakaal oli väike, kasvas selle maht aastataguse perioodiga võrreldes märgatavalt – 68% (vt tabelid 14 ja 16). Enamik (78%) veeteenustest osteti Euroopa Liidu riikidest, peamiselt Rootsist, Soomest ja Saksamaalt. SRÜst, peamiselt Venemaalt, osteti 7% veeteenustest. Ülejäänud riikidest imporditi veeteenuseid 43% rohkem kui aasta tagasi, peamised impordipartnerid olid Hiina, madala maksumääraga piirkonnad ja Ameerika Ühendriigid.

Hooajalisusest tulenevalt on **reisiteenuste** eksport üldjuhul suurim aasta kolmandas kvartalis. Kuna import sõltub hooajast vähem, siis vähenes reisiteenuste ülejääk eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 5% (vt joonis 7).

Joonis 7. Reisiteenuste konto

Reisiteenuste eksport oli 2011. aasta III kvartalis 299 mln eurot ehk 9% suurem kui 2010. aasta III kvartalis (vt tabel 17). Kui Euroopa Liidu riikide osatähtsus kokku on olnud ekspordis suhteliselt stabiilne (üle 80%), siis seekord kasvas kiiremini reisiteenuste müük ja Eesti tuntus reisisihtmaana selliste suurriikide nagu Saksamaa ja Suurbritannia residentidele. Aastaga suurenes reisiteenuste eksport nendesse riikidesse vastavalt 58% ja 74%. Kui varasematel perioodidel moodustas suurima partnerriigi Soome osatähtsus ekspordis kuni 50%, siis kolmandas kvartalis vähenes see 44%ni. Soomest ja Rootsist saabunud külastajate arv kahanes aastaga vastavalt 5% ja 2%, samal ajal kui Hollandist pärit reisijate arv suurenes kolm korda, Saksamaa ja Itaalia turistide arv kaks korda ning Suurbritannia külastajate arv 86%. Nende riikide osatähtsus Eesti reisiteenuste ekspordis on sellele vaatamata veel suhteliselt tagasihoidlik. Itaalia reisijad tegid III kvartalis Eestisse kokku 60 000 ja Hollandi reisijad 18 000 külastust.

Reisiteenuste import moodustas III kvartalis 150 mln eurot ja kasvas aastaga 27%. Reisiteenuste sisseost Euroopa Liidu riikidest suurenes kokku 23%, kuigi import olulisematest partnerriikidest Soomest ja Rootsist kahanes esimesel juhul 8% ja kasvas teisel juhul ainult 3%. Reisiteenuste import Saksamaalt,

Tabel 17. Reisisiteenused riikide ühenduste järgi 2011. aasta III kvartalis*

	Reisisiteenuste eksport				Reisisiteenuste import		
	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2011/ III kv 2010		Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	242,9	81,3	7,1	EL-27	117,0	77,8	23,4
Soome	129,8	43,5	-3,8	Soome	42,6	28,3	-7,9
Saksamaa	22,7	7,6	58,3	Rootsi	16,9	11,2	3,2
Rootsi	20,3	6,8	-1,7	Läti	9,3	6,2	1,0
Suurbritannia	14,6	4,9	74,1	Saksamaa	6,5	4,3	112,3
SRÜ	26,5	8,9	-4,0	SRÜ	13,8	9,2	20,0
Venemaa	24,8	8,3	-5,1	Venemaa	11,9	7,9	23,3
Ülejäänud riigid	29,3	9,8	42,9	Ülejäänud riigid	19,5	13,0	58,5
Norra	6,4	2,1	70,8	Türgi	5,6	3,7	73,8
USA	6,1	2,0	31,8	Norra	5,2	3,5	121,5
Teenuste eksport kokku	298,7	100,0	8,6	Teenuste import kokku	150,3	100,0	26,9

* Eesti Panga, OÜ Positium LBS ja statistikaameti andmetel.

mille tööturg avanes Eesti residentidele 1. mail 2011, kosus 2,1 korda. Muudest riikidest oli jätkuvalt Eesti jaoks tähtsad sihtriigid Venemaa (osatähtsus reisisiteenuste impordis 8%), Türgi ja Norra (osatähtsus impordis alla 4%).

Tulu

Tulukonto netoväljavool kahanes ligi 10%. Põhilise osa netoväljavoolust moodustas investeerimistulu. Tööjõutulu sissevool ületas selle väljavoolu. Absoluutsummas ületas kogu tulu väljavool sissevoolu 179 mln euroga, mis moodustas suhtena SKPsse 4,3% (vt tabel 18 ja joonis 8).

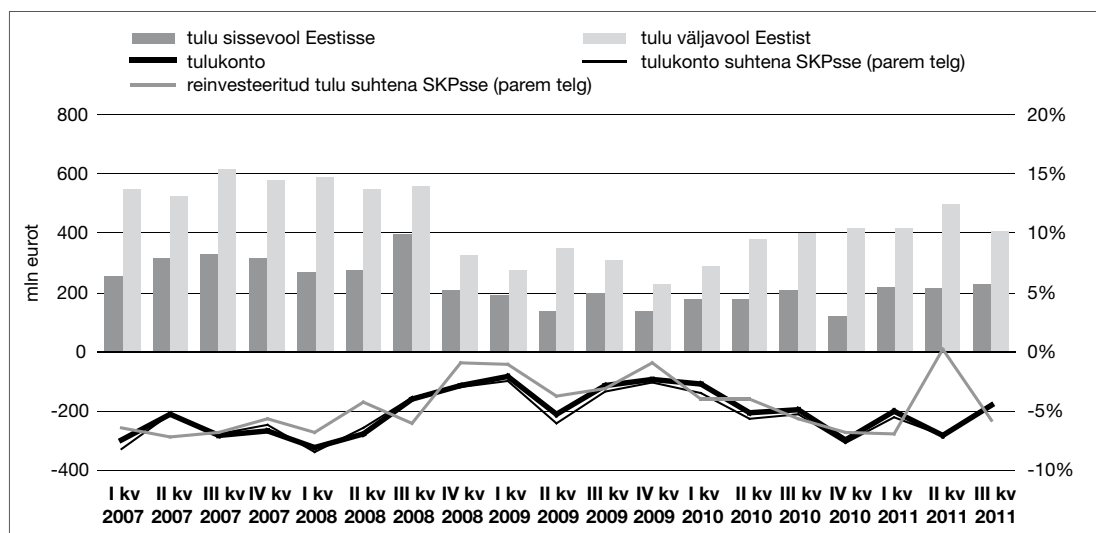
Tööjõutulu netosissevool oli 53 mln ning investeerimistulu netoväljavool 231 mln eurot (vt tabel 19). Tööjõutulu ülejääk suurenes aastaga enam kui viiendiku võrra ning selle põhjuseks oli Eesti residentide välismaal töötamise hoogustumine viimastes kvartalites. Investeerimistulu (tulu otse-, portfelli- ja muudelt investeringutelt) jäi ligilähedaselt eelmise aasta sama kvartali tasemele. Põhilise osa investeringutulu netoväljavoolust moodustas otseinvesteringutulu, mis koosnes peaaegu täielikult arvestusliikku laadi reinvesteeritud tulust. Otseinvesteringutulu netoväljavool kasvas aastaga 5%. Portfelliinvesteringutulu sissevool ületas selle väljavoolu 27 mln euroga ning aastaga kasvas portfelliinvesteringutulu ligi kolmandiku võrra. Samas suurusjärgus vähenes aga muu investeringutulu (intressitulu laenudelt ja hoiustelt) netoväljavool ning oli 24 mln eurot.

Tulu sissevool kasvas 2010. aasta III kvartaliga võrreldes 11% 230 mln euroni (vt tabel 20). Sissevoolust 96% teeniti Euroopa Liidu riikidest, eelkõige Soomest, Leedust ja Lätist (vt tabel 21). Nagu aasta tagasi, hõlmas nüüdki 30% tulu sissevoolust tööjõutulu, mis suurenes aastaga 12%. Populaarseim töökohamaa oli Soome, kust laekus 56% tööjõutulu sissevoolust. Järgnesid Rootsi (10%) ja Suurbritannia (7%).

Investeerimistulu sissevool suurenes aastaga 10% ning sellest 65% oli otseinvesteringutulu, mis jäi peaaegu eelmise aasta sama kvartali tasemele. Kui 2010. aasta III kvartalis oli otseinvesteringutulu

Tabel 18. Tulu

	Sissevool		Väljavool		Saldo	
	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln eurot)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
I kv 2007	251,2	11,7	-550,0	32,7	-298,8	58,0
II kv 2007	313,1	24,7	-524,6	-4,6	-211,4	-29,2
III kv 2007	331,7	5,9	-615,4	17,3	-283,7	34,2
IV kv 2007	314,3	-5,2	-579,2	-5,9	-264,9	-6,6
2007 kokku	1 210,3	41,1	-2 269,2	46,5	-1 058,9	53,4
I kv 2008	268,5	-14,5	-593,0	2,4	-324,5	22,5
II kv 2008	272,7	1,6	-548,5	-7,5	-275,8	-15,0
III kv 2008	396,9	45,5	-558,7	1,9	-161,8	-41,3
IV kv 2008	209,5	-47,2	-325,9	-41,7	-116,4	-28,1
2008 kokku	1 147,7	-5,2	-2 026,1	-10,7	-878,4	-17,0
I kv 2009	190,1	-9,2	-274,6	-15,7	-84,4	-27,5
II kv 2009	136,6	-28,2	-349,2	27,2	-212,6	151,8
III kv 2009	196,5	43,8	-309,3	-11,4	-112,9	-46,9
IV kv 2009	136,9	-30,3	-229,1	-25,9	-92,2	-18,3
2009 kokku	660,1	-42,5	-1 162,2	-42,6	-502,1	-42,8
I kv 2010	179,4	31,0	-289,1	26,2	-109,7	18,9
II kv 2010	178,0	-0,8	-381,8	32,1	-203,8	85,8
III kv 2010	207,6	16,6	-403,2	5,6	-195,6	-4,0
IV kv 2010	120,8	-41,8	-417,2	3,5	-296,4	51,6
2010 kokku	685,9	3,9	-1 491,3	28,3	-805,4	60,4
I kv 2011	218,1	80,5	-418,9	0,4	-200,8	-32,3
II kv 2011	215,1	-1,4	-498,3	19,0	-283,2	41,0
III kv 2011	229,8	6,8	-408,3	-18,1	-178,5	-37,0

Joonis 8. Tulukonto

Tabel 19. Tulu saldo struktuur

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Tööjõutulu	43,6	47,8	52,9	-22,3	-16,9	-29,6	10,8	21,5
Investeeringutulu	-239,1	-331,0	-231,4	122,3	116,9	129,6	-30,1	-3,2
tulu otseinvesteeringutelt	-224,3	-328,5	-234,8	114,7	116,0	131,6	-28,5	4,7
tulu aktsia- või osakapitalilt	-220,0	-325,8	-233,1	112,5	115,0	130,6	-28,5	5,9
dividendid	-8,3	-335,3	6,7	4,2	118,4	-3,7	-102,0	-180,5
reinvesteeringutulu	-211,7	9,5	-239,8	108,3	-3,4	134,3	-2 626,1	13,2
tulu võlgadelt (intressid)	-4,3	-2,7	-1,8	2,2	1,0	1,0	-34,9	-58,8
tulu portfelliinvesteeringutelt	20,4	24,7	26,9	-10,4	-8,7	-15,1	8,9	31,8
tulu muudelt investeeringutelt	-35,2	-27,2	-23,5	18,0	9,6	13,2	-13,6	-33,2
Tulukonto kokku	-195,6	-283,3	-178,5	100,0	100,0	100,0	-37,0	-8,7

Tabel 20. Tulu sissevool Eestisse

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Tööjõutulu	60,4	62,5	67,8	29,1	29,1	29,5	8,5	12,3
Investeeringutulu	147,3	152,5	162,0	70,9	70,9	70,5	6,2	10,0
tulu otseinvesteeringutelt	103,4	94,1	104,6	49,8	43,7	45,5	11,2	1,2
tulu aktsia- või osakapitalilt	89,1	79,2	91,3	42,9	36,8	39,7	15,3	2,5
dividendid	8,2	38,0	37,5	4,0	17,7	16,3	-1,5	354,9
reinvesteeringutulu	80,8	41,2	53,8	38,9	19,1	23,4	30,8	-33,4
tulu võlgadelt (intressid)	14,4	14,9	13,4	6,9	6,9	5,8	-10,1	-6,9
tulu portfelliinvesteeringutelt	26,1	38,7	34,0	12,6	18,0	14,8	-12,2	30,3
tulu muudelt investeeringutelt	17,8	19,8	23,4	8,6	9,2	10,2	18,1	31,4
Tulu sissevool kokku	207,6	215,1	229,8	100,0	100,0	100,0	6,9	10,7

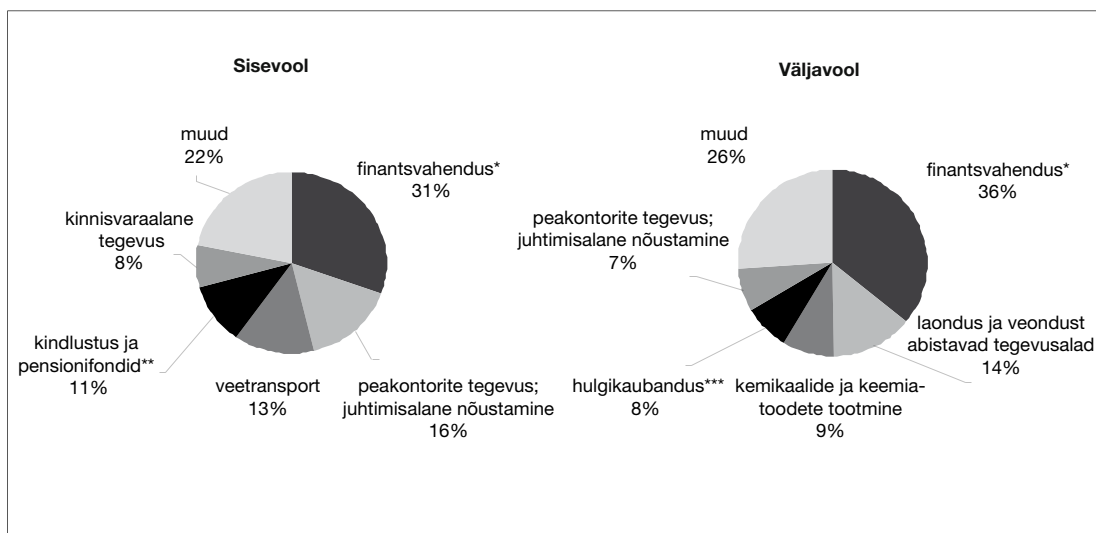
Tabel 21. Tulu riikide ühenduste järgi 2011. aasta III kvartalis

	Sissevool				Väljavool		
	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%), III kv 2011/ III kv 2010		Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%), III kv 2011/ III kv 2010
EL-27	221,0	96,2	10,9	EL-27	-336,5	82,4	-11,1
Soome	64,2	27,9	6,0	Rootsi	-128,0	31,4	-37,2
Leedu	33,8	14,7	65,9	Soome	-79,7	19,5	4,5
Läti	30,6	13,3	-30,7	Holland	-52,3	12,8	40,3
Küpros	25,9	11,3	-3,8	Taani	-20,7	5,1	-9,1
SRÜ	5,0	2,2	151,1	SRÜ	-17,5	4,3	154,8
Venemaa	3,2	1,4	-172,1	Venemaa	-15,2	3,7	146,8
Valgevene	1,9	0,8	-59,7	Kasahstan	-1,0	0,2	115754,1
Ülejäänud riigid	3,8	1,7	-39,7	Ülejäänud riigid	-54,3	13,3	206,8
USA	2,8	1,2	3,0	USA	-32,5	8,0	1154,8
offshore-piirkonnad	0,6	0,3	-4,7	offshore-piirkonnad	-7,9	1,9	-32,3
Tulu sissevool kokku	229,8	100,0	10,7	Tulu väljavool kokku	-408,3	100,0	1,3

põhikomponent reinvesteeritud tulu (78%), siis 2011. aasta III kvartalis võtsid kodumaised investorid oma välismaistelt otseinvesteeringutelt 38 mln euro väärtuses dividende välja (sama toimus ka II kvartalis). Seetõttu langes reinvesteeritud tulu osakaal otseinvesteeringutulu sissevoolus 51%ni. Enam-vähem võrdses mahus ehk 30% kasvas tulu sissevool portfelli- ja muudelt investeeringutelt, mis hõlmasid investeerimistulu sissevoolust vastavalt 21% ja 14%.

Investeerimistulust 71% laekus neljast riigist: Leedust (21%), Soomest (18%), Lätist (17%) ja Küprosel (15%). Seejuures kasvas investeerimistulu Leedust aastaga ligi 70%, samal ajal kui tulu Lätist kahanes kolmandiku võrra. Investeerimistegevus Ukrainas ja Norras tõi kaasa kahjumeid. Välismaal teenitud investeerimistulust 31% kuulus finantsvahenduse (v.a kindlustus ja pensionifondid) investoritele, kahanes võrreldes 2010. aasta III kvartaliga ligi 40% (vt joonis 9). Peakontorite tegevuse ja juhtimisalase nõustamise valdkonna investoritele kuulus 16% investeerimistulu sissevoolust ning aastaga selle maht enam kui kahekordistus. Jõudsalt kasvatasid oma investeeringutulused välismaal veel kindlustuse ja pensionifondide ning kinnisvara investorid.

Tulu väljavool jäi enam-vähem aastatagusele tasemele ning oli 408 mln eurot (vt tabel 22). Nagu tulu sissevool, oli ka väljavool seotud peamiselt Euroopa Liidu riikidega, ehkki mõnevõrra madalama osakaaluga (82%). Enim teenisid oma investeeringutelt Eestis tulu Rootsi, Soome ja Hollandi investorid – kokku 64% tulu väljavoolust. Tulu väljavoolus moodustas tööjõutulu ligi 4%, ülejäänud oli investeerimistulu. Tööjõutulu väljavool vähenes 10%, investeerimistulu väljavool aga suurenes 2%. Investeerimistulu väljavoolust hõlmas omakorda otseinvesteeringutulu 86%, intressitulu (tulu muudelt investeeringutelt) 12% ja tulu portfelliinvesteeringutelt 2%. Kui II kvartalis toimus otseinvesteeringutulu väljavool põhiliselt dividendidena, siis III kvartalis taas valdavalt reinvesteeritud tuluna (86% otseinvesteeringutulu väljavoolust), mille korral reaalselt rahaliikumist teatavasti ei toimu.

* v.a. kindlustus ja pensionifondid
 ** v.a. kohustuslik sotsiaalkindlustus
 *** v.a. mootorsõidukid ja mootorrattad

Joonis 9. Investeerimistulu sisse- ja väljavool tegevusalati 2011. aasta III kvartalis

Tabel 22. Tulu väljavool Eestist

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011	III kv 2011/ III kv 2010
Tööjõutulu	-16,8	-14,7	-14,9	4,2	3,0	3,6	0,9	-11,4
Investeermistulu	-386,4	-483,6	-393,4	95,8	97,0	96,4	-18,6	1,8
tulu otseinvesteeringutelt	-327,8	-422,6	-339,5	81,3	84,8	83,1	-19,7	3,6
tulu aktsia- või osakapitalilt	-309,1	-405,0	-324,4	76,7	81,3	79,4	-19,9	4,9
dividendid	-16,5	-373,3	-30,8	4,1	74,9	7,5	-91,8	86,1
reinvesteeritud tulu	-292,6	-31,7	-293,6	72,6	6,4	71,9	827,3	0,3
tulu võlgadelt (intressid)	-18,7	-17,6	-15,1	4,6	3,5	3,7	-14,0	-18,9
tulu portfelliinvesteeringutelt	-5,6	-14,0	-7,1	1,4	2,8	1,7	-49,5	24,9
tulu muudelt investee- ringutelt	-53,0	-47,0	-46,9	13,1	9,4	11,5	-0,3	-11,5
Tulu väljavool kokku	-403,2	-498,3	-408,3	100,0	100,0	100,0	-18,1	1,3

Kui 2010. aasta III kvartalis kuulus investeermistulu väljavoolust 80% kolme riigi – Rootsi, Soome ja Hollandi – investoritele, siis 2011. aasta III kvartalis langes nende riikide osakaal 64%ni. Languse põhjastas eelkõige Rootsi, mille investorid teenisid Eestis 37% vähem investeermistulu kui eelmise aasta samas kvartalis ja mille osakaal investeermistulu väljavoolus langes 52%lt 32%ni. Soome säilitas nii suhteliselt kui ka absoluutselt oma osa investeermistulu väljavoolus. Hollandi investorid kasvasid investeermistulu Eestis 40%, Ameerika Ühendriigid aga üle kümne korra. Välismaised investorid teenisid Eestis tulu põhiliselt finantsvahenduselt (v.a kindlustus ja pensionifondid), kuid selle osakaal langes aastaga 42%lt 36%ni. Absoluutmahus vähenes tulu 13% (vt joonis 9). Laonduse arvele langes 14% investeermistulu väljavoolust ning selle maht peaaegu kahekordistus. Võimsa hüppe investeermistulu väljavoolus on teinud kemikaalide tootmine, mille eelmise aasta olematu osakaal tõusis 2011. aasta III kvartalis 9%ni. Koguseliselt suurenes välismaiste investorite tulu kemikaalide tootmisest üle viie korra.

Jooksevülekanded ja kapitalikonto

Jooksevülekannete konto ülejääk oli 2011. aasta III kvartalis 91 mln eurot, suurenedes oluliselt nii kvartali kui ka aasta arvestuses (vt tabel 23).

Jooksevülekannetena saabus Eestisse 165 mln eurot, millest veidi üle poole (87 mln eurot) laekus valitsemissektorile. Sellest omakorda poole moodustas Euroopa Liidu struktuurifondide eraldiste kasutamine ning ülejäänud oli käibe-, tulu- ja sotsiaalmaksude laekumine mitteresidentidelt. Muudele sektoritele laekunud ülekannetest 44% oli struktuurifondide välisabi kasutamine ja 14% välismaal töötajate rahaülekanded Eestisse. Jooksevülekannete väljavool oli 74 mln eurot, millest valitsemissektori osa oli 54%. Sellest 86% ehk 35 mln eurot oli valitsemissektori tehtud sissemaks Euroopa Liidu eelarvesse. Muude sektorite poolt välismaale tehtud ülekanded olid 34 mln eurot ja suundusid valdavalt Euroopa Liidu riikidesse – Soome, Saksamaale, Rootsi, Suurbritanniasse ja Lätti.

Kapitaliülekannete konto ülejääk oli 155 mln eurot. Eestisse tehtud kapitaliülekanded koosnesid põhiliselt Euroopa Liidu toetustest nii valitsemissektorile kui ka muudele sektoritele taristuobjektide rajamiseks.

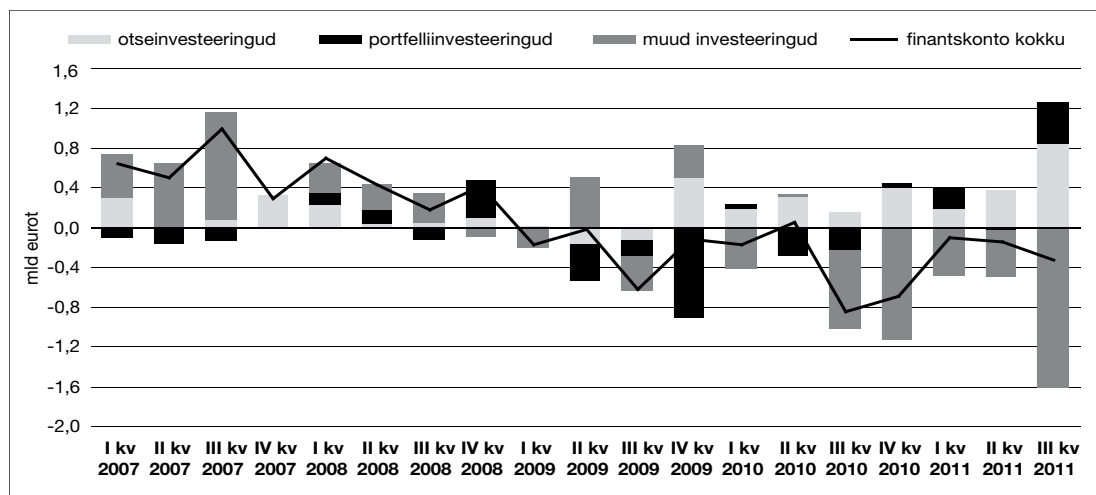
Immateriaalse vara alla kuuluvast CO₂ saastekvootide müügist laekus Eestisse 45 mln eurot.

Tabel 23. Jooksevülekanded ja kapitalikonto riikide ühenduste järgi (mln eurot)

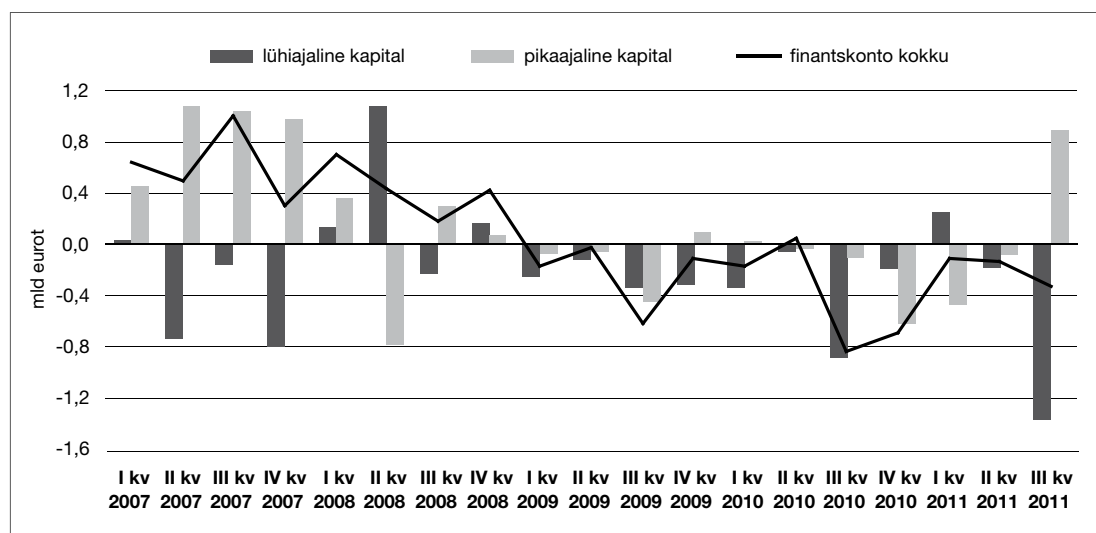
	Saadud			Makstud			Saldo		
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
Jooksevülekanded	123,1	142,6	164,8	84,2	81,5	74,2	39,0	61,1	90,5
valitsemissektor	46,2	66,5	87,2	41,1	40,5	40,4	5,1	26,0	46,8
EL-27	42,5	62,0	82,6	39,0	38,8	38,0	3,5	23,2	44,6
SRÜ	0,5	0,6	0,7	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5
ülejäanud riigid	3,2	3,9	3,9	1,9	1,6	2,2	1,3	2,3	1,7
muud sektorid	76,9	76,1	77,6	43,1	40,9	33,9	33,8	35,1	43,7
EL-27	51,5	59,2	59,1	36,4	35,0	29,3	15,1	24,1	29,8
SRÜ	11,4	11,1	11,3	1,0	1,1	1,2	10,5	10,0	10,1
ülejäanud riigid	13,9	5,8	7,2	5,7	4,8	3,3	8,2	1,0	3,9
Kapitaliülekanded	66,7	55,6	109,7	0,0	0,0	-	93,3	105,4	154,6
valitsemissektor	34,3	27,8	50,3	0,0	-	-	34,3	27,8	50,3
muud sektorid	32,4	27,9	59,4	0,0	0,0	-	32,4	27,9	59,4
Immateriaalne vara	26,8	49,8	45,1	0,2	0,1	0,2	26,6	49,8	44,9

FINANTSKONTO

2011. aasta III kvartalis intensiivistus finantskontol kapitali netoväljavool – väljavool ületas sissevoolu 327 mln euro võrra. Kapitali netosissevool toimus põhiliselt otse- ja portfelliinvesteeringutena, netoväljavool aga muude investeeringutena (laenuid, hoiused, muu kapital). Finantskonto struktuurist annavad liikide ja tähtaegade järgi ülevaate joonised 10 ja 11.

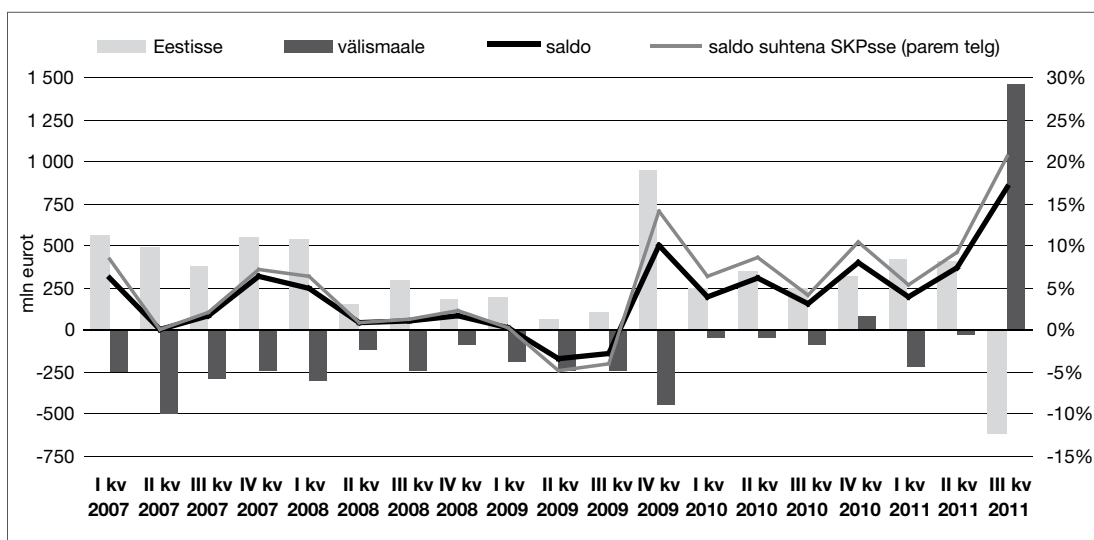
Joonis 10. Muutused välisinvesteeringukapitali voogude struktuuris

Joonis 11. Finantskonto tähtajaline struktuur

Otseinvesteeringud

2011. aasta III kvartali otseinvesteeringute statistikat mõjutas suuresti struktuurne ümberkorraldus pangandussektoris. Otseinvesteeringute saldo jäi 846 mln euroga plussi – Eesti otseinvesteeringud välismaale vähenesid 1,5 mld euro võrra ning välismaised otseinvestorid viisid Eestist välja 615 mln eurot (vt joonis 12).

Joonis 12. Otseinvesteeringud

Eestisse tehtud otseinvesteeringute väljavool oli suurim alates 1994. aastast. Vahendeid võeti välja nii aktsia- kui muust kapitalist, ainsa otseinvesteeringukirjena jäi tavapärasele plusspoolele reinvesteeringute tulu. Aktsia- ja osakapitali investeeringute netoväljavool oli III kvartalis 464 mln eurot. Suurim väljavool, 519 mln eurot, toimus finantsvahenduse ettevõtetest. Samas välisinvestorid lisasid oma kapitali kinnisvara ja hulgikaubanduse tegevusala ettevõtetest vastavalt 27 ja 17 mln eurot. Eesti ettevõtetest reinvesteeringute tulu oli 2011. aasta III kvartalis 294 mln eurot, millest 101 mln eurot reinvesteeringute tulu oli finantsvahenduse ettevõtetest, 52 mln eurot laondust ja veondust abistavate tegevusalade ettevõtetest ning 36 mln eurot keemiatööstuse ettevõtetest. Kuna jaotatud dividendid olid suhteliselt väikesed, 31 mln eurot, siis näitab reinvesteeringute tulu Eestisse tehtud otseinvesteeringute kasumlikkust. 2011. aasta III kvartalis oli reinvesteeringute tulu üheksa korda suurem kui II kvartalis ning peaaegu võrdne 2010. aasta III kvartalis reinvesteeringute tuluga. Otseinvesteeringuettevõtete nõuded investorite vastu suurenesid ja kohustused vähenesid. Selle tagajärjel läks Eestist välja 445 mln eurot. Suurim väljavool (300 mln eurot) oli taas finantsvahenduse ettevõtetest, põhjuseks eelkõige pikaajalise laenu tasumine (vt tabelid 24-25).

Tabel 24. Eestisse tehtud otseinvesteeringute struktuur

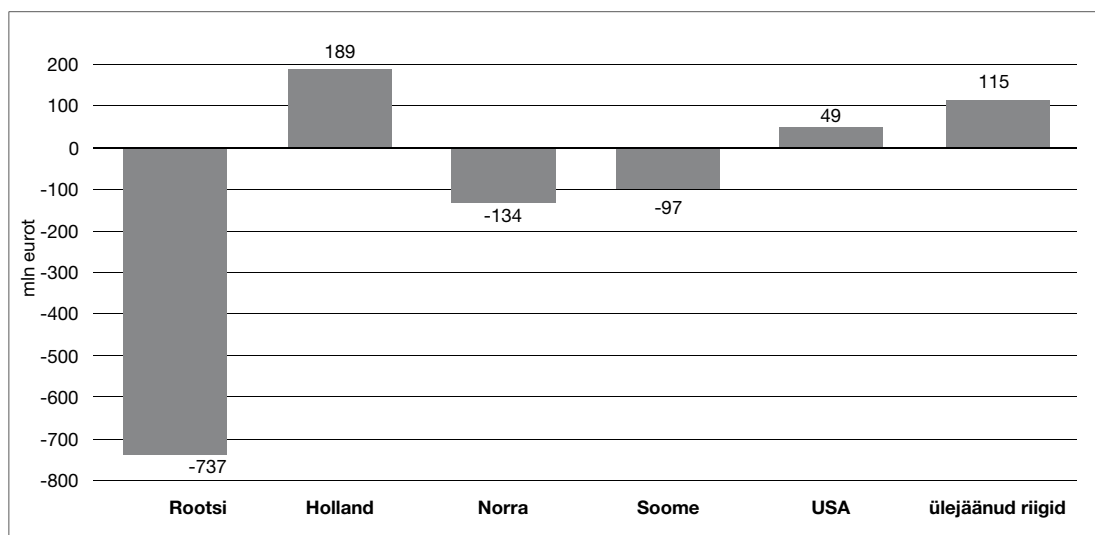
	Aksia- või osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud Eestisse kokku	
	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)
					Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)		
I kv 2007	31,1	5,5	332,3	59,1	-32,3	-5,7	230,7	41,1	561,9	100,0
II kv 2007	169,5	34,5	232,0	47,2	-107,9	-21,9	198,3	40,3	491,9	100,0
III kv 2007	0,5	0,1	433,6	113,9	-134,7	-35,4	81,1	21,3	380,5	100,0
IV kv 2007	72,1	13,1	369,0	67,0	-142,8	-25,9	252,4	45,8	550,7	100,0
2007 kokku	273,2	13,8	1 366,9	68,9	-417,7	-21,0	762,5	38,4	1 985,0	100,0
I kv 2008	101,8	18,6	355,2	65,0	-76,9	-14,1	166,3	30,4	546,5	100,0
II kv 2008	29,7	18,6	189,0	118,7	-113,3	-71,1	53,9	33,8	159,3	100,0
III kv 2008	-3,0	-1,0	252,4	85,8	-13,8	-4,7	58,7	20,0	294,3	100,0
IV kv 2008	66,7	36,7	74,0	40,7	78,6	43,3	-37,5	-20,6	181,8	100,0
2008 kokku	195,2	16,5	870,6	73,7	-125,3	-10,6	241,4	20,4	1 181,8	100,0
I kv 2009	120,3	60,6	84,4	42,5	-24,8	-12,5	18,7	9,4	198,6	100,0
II kv 2009	103,7	149,2	83,3	119,9	-18,1	-26,1	-99,3	-143,0	69,5	100,0
III kv 2009	108,8	102,7	182,0	171,8	-83,7	-79,0	-101,1	-95,4	105,9	100,0
IV kv 2009	886,5	93,4	57,3	6,0	76,6	8,1	-71,3	-7,5	949,1	100,0
2009 kokku	1 219,2	92,2	406,9	30,8	-50,0	-3,8	-253,0	-19,1	1 323,1	100,0
I kv 2010	40,5	16,1	183,9	73,3	-19,7	-7,8	46,2	18,4	250,9	100,0
II kv 2010	-170,6	-48,9	182,0	52,1	-36,8	-10,5	374,6	107,3	349,2	100,0
III kv 2010	167,0	68,2	292,6	119,5	100,5	41,0	-315,2	-128,7	244,9	100,0
IV kv 2010	311,7	98,2	269,8	85,0	-256,4	-80,8	-7,8	-2,5	317,3	100,0
2010 kokku	348,6	30,0	928,2	79,9	-212,3	-18,3	97,8	8,4	1 162,3	100,0
I kv 2011	26,0	6,2	319,2	76,2	-81,0	-19,3	154,5	36,9	418,7	100,0
II kv 2011	68,9	16,9	31,7	7,8	183,0	45,0	123,0	30,3	406,5	100,0
III kv 2011	-463,6	75,4	293,6	-47,8	-131,3	21,4	-313,3	51,0	-614,6	100,0

Tabel 25. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise otseinvesteeriija suhtes (mln eurot)

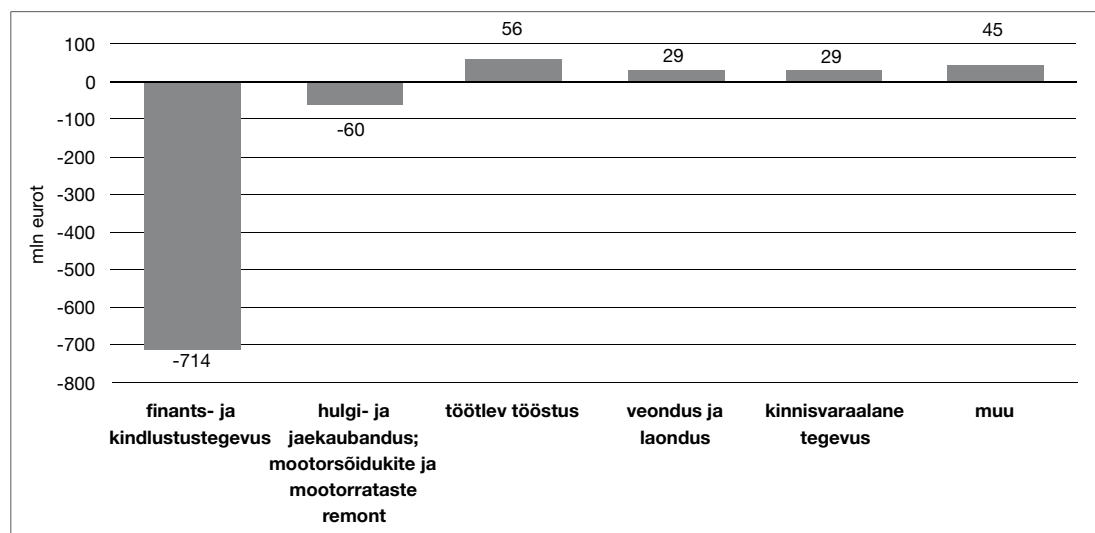
	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagas-tamine	Andmine	Tagas-tamine	Saamine	Tagas-tamine	Saamine	Tagas-tamine
I kv 2007	54,3	14,8	65,5	86,2	409,9	184,3	74,7	59,2
II kv 2007	42,9	17,9	175,0	50,3	281,8	88,7	100,1	113,4
III kv 2007	79,5	30,1	103,2	26,9	150,9	119,4	232,0	163,9
IV kv 2007	70,1	15,6	167,2	85,2	310,2	194,1	109,8	70,5
2007 kokku	246,7	78,3	510,8	248,6	1 152,7	586,4	516,5	406,9
I kv 2008	48,5	22,7	91,2	75,0	235,1	134,9	121,2	64,7
II kv 2008	104,2	6,5	156,2	185,0	115,9	159,6	129,2	93,5
III kv 2008	39,2	77,9	155,5	91,1	268,3	296,1	195,1	109,6
IV kv 2008	32,4	54,5	174,0	170,8	256,8	179,5	337,7	332,3
2008 kokku	224,3	161,7	576,8	521,8	876,1	770,2	783,2	600,2
I kv 2009	30,3	8,5	115,4	98,6	193,3	131,3	173,1	206,6
II kv 2009	29,4	27,0	98,6	100,6	112,3	175,7	82,6	82,7
III kv 2009	68,5	31,4	88,5	50,2	118,6	290,2	271,2	160,1
IV kv 2009	42,1	64,4	85,9	123,4	143,1	137,4	104,3	162,2
2009 kokku	170,2	131,2	388,4	372,8	567,3	734,5	631,2	611,5
I kv 2010	21,1	8,0	75,4	67,4	137,9	96,3	66,1	64,8
II kv 2010	15,5	4,9	91,4	76,1	338,4	58,8	108,3	185,4
III kv 2010	27,4	184,0	170,2	118,3	85,2	88,9	122,9	273,7
IV kv 2010	19,4	13,4	401,9	184,5	182,0	204,3	126,8	129,9
2010 kokku	83,4	210,4	738,9	446,2	743,4	448,2	424,0	653,7
I kv 2011	24,9	10,6	155,3	97,6	167,8	72,0	391,5	360,3
II kv 2011	25,7	3,1	134,4	358,3	192,0	135,6	85,9	97,3
III kv 2011	67,2	16,4	162,4	107,2	239,7	538,3	71,3	118,1

Otseinvesteeringute väljavool toimus peamiselt Rootsi, kuhu läks 737 mln eurot. Samuti vähendasid oma otseinvesteeringuid Eestis Norra ja Soome, vastavalt 134 mln ja 98 mln euro võrra. Ainus märkimisväärses mahus otseinvesteeringute sissevool pärines 2011. aasta III kvartalis Hollandist – 189 mln eurot. Riikide ühenduste arvestuses oli 90% otseinvesteeringute vähenemisest seotud Euroopa Liidu riikidega ja positiivne saldo ehk vahendite sissevool toimus peamiselt SRÜ riikidest. 2011. aasta III kvartalis viidi finantssektorist otseinvesteeringukapitalina välja 714 mln eurot; 60 mln euro võrra vähendati ka otseinvesteeringuid kaubandusse. Kõige enam (56 mln eurot) investeeriti töötlevasse tööstusesse (vt joonised 13-14 ja tabel 26).

Otseinvesteeringud välismaale vähenesid 2011. aasta III kvartalis 1,5 mld euro võrra. Kui võrrelda 2011. aasta III ja II kvartali otseinvesteeringute positsioone, siis tuleb tõdeda, et kvartali jooksul realiseeriti enam kui veerand kõikidest Eesti otseinvesteeringutest välismaal. Otseinvesteeringute vähenemise põhjustas eelkõige pangagrupi ümberkorraldamine, mille käigus Lätis-Leedus asuvad tütarpannad allutati otse välismaal asuvale emapangale ja mis vormistati müügina. Samas töid Eesti investorid netona välismaalt tagasi 1,5 mld euro väärtuses aktsia- ja osakapitali. Finantsvahenduse ettevõtete investeeringud välismaal vähenesid 1,5 mld euro võrra ning peakontorite ja juhtimisalase nõustamisega tegelevate ettevõtete investeeringud suurenesid 16 mln euro võrra. Reinvesteeringud kasum ulatus 54 mln euroni ja oli kolmandiku võrra suurem kui 2011. aasta II kvartalis, kuid kolmandiku võrra väiksem 2010. aasta III kvartali vastavast näitajast.

Joonis 13. Eestisse tehtud otseinvesteeringud riigiti 2011. aasta III kvartalis

Joonis 14. Eestisse tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2011. aasta III kvartalis

Tabel 26. Otseinvesteeringud Eestisse riikide ühenduste järgi

	Maht (mln eurot)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	II kv 2011	III kv 2011	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011 / II kv 2011
EL-27	-24,6	-558,6	-6,1	90,9	2 167,2
SRÜ	3,5	15,1	0,9	-2,5	334,7
Ülejäänud riigid	427,7	-71,1	105,2	11,6	-116,6
Kokku	406,5	-614,6	100,0	100,0	-251,2

Muu kapitali nõuded otseinvesteeringuettevõtete vastu vähenesid ja kohustused suurenesid ning nende muutuste kokkuvõttes tuli Eestisse 34 mln eurot otseinvesteeringukapitali (vt tabelid 27-28).

Kõige rohkem vähenesid investeeringud Lätisse, Leedusse ja Küprosele, vastavalt 771 mln, 681 mln ja 10 mln euro võrra. Enim vähendasid otseinvesteeringuid välismaal finantsvahenduse (1,5 mld eurot) ja veetranspordi (31 mln eurot) tegevusalade ettevõtjad. Hulgiakubanduse valdkonna ettevõtjad suurendasid välismaiseid otseinvesteeringuid 16 mln euro võrra. Sihtriigigruppide arvestuses toodi 2011. aasta III kvartalis kapitali tagasi kõikjalt, kõige rohkem Euroopa Liidu riikidest (vt tabel 29 ja joonised 15-16).

Tabel 27. Välismaale tehtud otseinvesteeringute struktuur

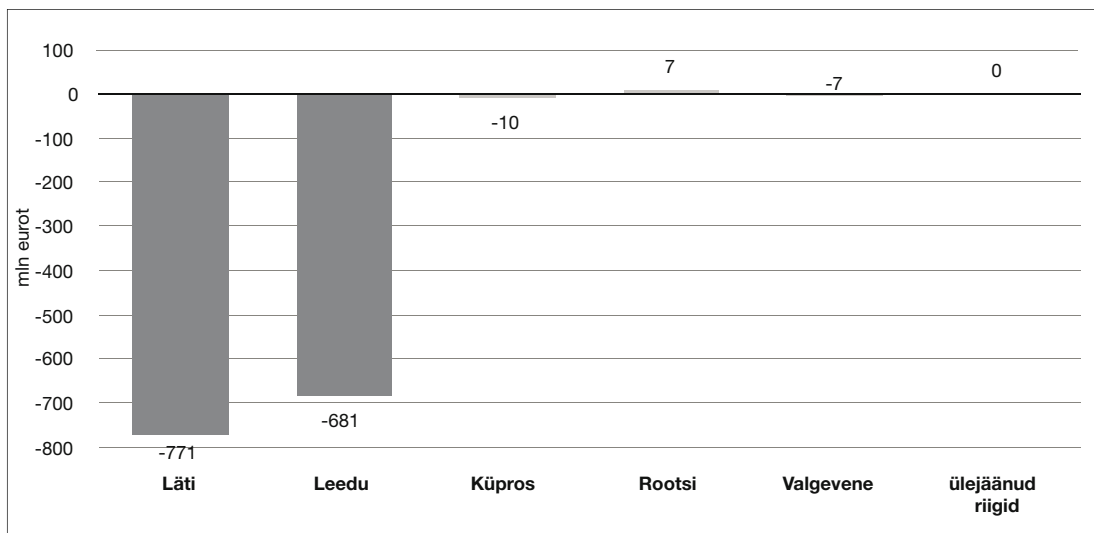
	Aksia- või osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud välismaale kokku	
	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)
					Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)		
I kv 2007	-81,6	32,4	-100,1	39,7	-80,4	31,9	10,2	-4,1	-251,9	100,0
II kv 2007	-431,2	87,5	58,1	-11,8	-104,4	21,2	-15,2	3,1	-492,7	100,0
III kv 2007	-59,5	20,2	-154,9	52,5	-157,9	53,5	77,1	-26,1	-295,2	100,0
IV kv 2007	-87,6	37,0	-127,9	54,0	-42,2	17,8	21,0	-8,9	-236,7	100,0
2007 kokku	-660,0	51,7	-324,8	25,4	-384,8	30,1	93,1	-7,3	-1 276,5	100,0
I kv 2008	-63,7	21,0	-94,8	31,2	-171,4	56,4	26,0	-8,6	-303,8	100,0
II kv 2008	-47,9	40,0	-4,7	3,9	-6,5	5,5	-60,5	50,6	-119,6	100,0
III kv 2008	-31,2	12,8	-2,5	1,0	-181,1	74,1	-29,7	12,1	-244,5	100,0
IV kv 2008	-7,9	8,6	-34,8	37,8	-60,7	65,8	11,2	-12,1	-92,2	100,0
2008 kokku	-150,7	19,8	-136,7	18,0	-419,7	55,2	-53,1	7,0	-760,2	100,0
I kv 2009	-81,4	42,9	-48,1	25,4	-21,8	11,5	-38,2	20,2	-189,6	100,0
II kv 2009	-32,4	13,6	49,2	-20,7	-204,9	86,1	-49,8	20,9	-238,0	100,0
III kv 2009	-203,2	84,4	-76,5	31,8	38,9	-16,1	0,1	0,0	-240,8	100,0
IV kv 2009	-455,0	101,9	-24,2	5,4	25,0	-5,6	8,0	-1,8	-446,3	100,0
2009 kokku	-772,0	69,3	-99,8	8,9	-162,9	14,6	-80,0	7,2	-1 114,7	100,0
I kv 2010	-9,9	19,6	-57,1	112,3	-42,8	84,2	59,0	-116,1	-50,8	100,0
II kv 2010	-13,1	29,9	-38,3	87,4	12,4	-28,3	-4,8	11,0	-43,8	100,0
III kv 2010	-53,6	57,5	-80,8	86,7	27,3	-29,2	14,0	-15,0	-93,2	100,0
IV kv 2010	-5,4	-6,1	-3,9	-4,5	72,1	82,3	24,8	28,3	87,7	100,0
2010 kokku	-82,0	81,8	-180,1	179,9	69,0	-68,9	93,0	-92,8	-100,2	100,0
I kv 2011	-57,9	25,8	-70,5	31,5	-104,6	46,7	8,9	-4,0	-224,1	100,0
II kv 2011	-36,3	113,4	-41,2	128,7	5,3	-16,5	40,2	-125,6	-32,0	100,0
III kv 2011	1 480,3	101,3	-53,8	-3,7	21,0	1,4	13,2	0,9	1 460,7	100,0

Tabel 28. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise tütar-/sidusettevõtja suhtes (mln eurot)

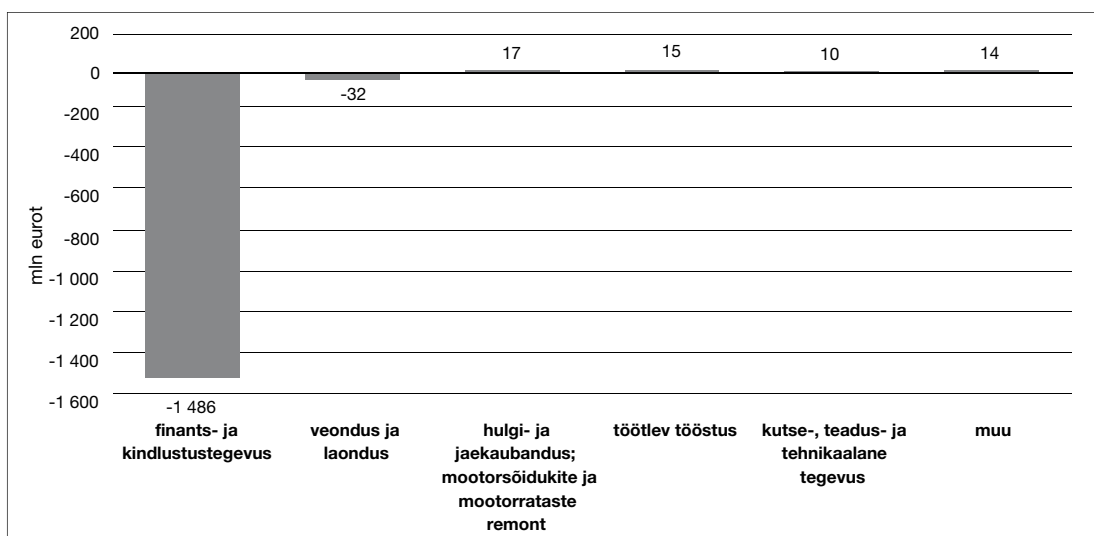
	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagas-tamine	Andmine	Tagas-tamine	Saamine	Tagas-tamine	Saamine	Tagas-tamine
I kv 2007	62,4	10,1	17,9	20,7	0,9	1,6	3,8	1,9
II kv 2007	92,6	61,0	39,9	17,5	0,2	3,6	10,4	0,5
III kv 2007	198,6	19,5	36,2	34,0	0,7	1,2	67,0	2,0
IV kv 2007	54,6	40,2	39,5	23,3	4,6	0,9	26,0	2,5
2007 kokku	408,3	130,8	133,5	95,4	6,4	7,3	107,3	7,0
I kv 2008	169,9	51,6	31,8	28,6	9,0	3,1	13,1	19,7
II kv 2008	63,8	114,3	35,8	18,2	1,8	4,3	3,5	26,5
III kv 2008	70,1	39,2	34,9	31,4	1,6	2,1	7,4	26,2
IV kv 2008	43,4	29,1	82,7	50,8	3,9	2,2	14,0	2,9
2008 kokku	347,1	234,1	185,3	129,0	16,3	11,8	38,0	75,4
I kv 2009	86,7	27,4	41,6	47,6	3,9	0,9	3,1	6,1
II kv 2009	197,3	32,2	40,7	21,3	0,9	2,0	3,9	60,1
III kv 2009	45,9	44,8	24,2	23,3	4,0	1,4	1,6	2,5
IV kv 2009	67,7	93,0	120,1	66,2	2,2	1,3	1,3	3,6
2009 kokku	397,6	197,5	226,7	158,4	11,1	5,6	10,0	72,3
I kv 2010	32,9	16,2	38,4	23,8	0,4	1,8	1,5	1,8
II kv 2010	35,4	25,5	21,2	22,1	1,2	0,6	3,1	3,3
III kv 2010	24,9	28,2	30,1	16,6	0,3	1,9	0,7	0,5
IV kv 2010	48,5	100,3	27,2	17,7	2,6	3,1	25,6	4,8
2010 kokku	141,6	170,2	116,9	80,2	4,5	7,5	31,0	10,4
I kv 2011	57,6	48,1	51,8	9,2	1,3	0,3	8,6	2,9
II kv 2011	53,2	56,6	14,2	15,6	0,7	0,6	0,8	12,8
III kv 2011	40,4	19,5	19,1	41,7	1,8	2,5	1,7	23,4

Tabel 29. Otseinvesteeringud välismaale riikide ühenduste järgi

	Maht (mln eurot)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	II kv 2011	III kv 2011	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2011/ II kv 2011
EL-27	-84,6	1 445,7	264,5	99,0	-1 809,1
SRÜ	48,0	12,1	-150,0	0,8	-74,9
Ülejäänud riigid	4,6	2,9	-14,5	0,2	-36,4
Kokku	-32,0	1 460,7	100,0	100,0	-4 666,6

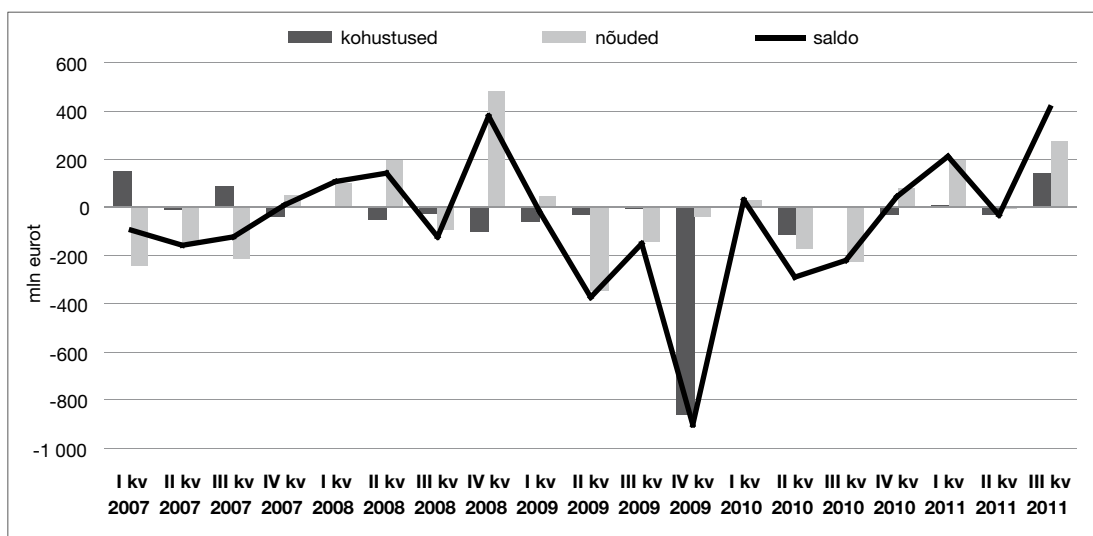
Joonis 15. Välismaale tehtud otseinvesteeringud riigiti 2011. aasta III kvartalis

Joonis 16. Välismaale tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2011. aasta III kvartalis

Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringute netosissevool oli 2011. aasta III kvartalis 416 mln eurot. Netosissevoolu põhjustasid peamiselt krediidiasutused ja mittefinantsettevõtted. Kui krediidiasutused vähendasid investeeringuid välismaistesse võlakirjadesse, siis mittefinantsettevõtted suurendasid oma kohustusi välisinvestorite ees (vt joonis 17 ja tabel 30).

Joonis 17. Portfelliinvesteeringud

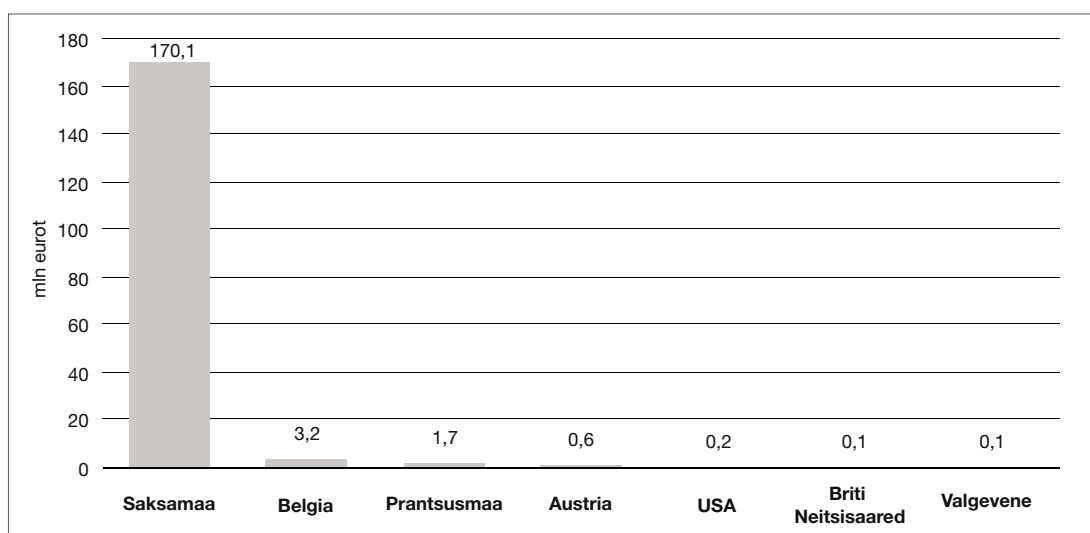
Tabel 30. Portfelliinvesteeringud väärtpaberi liigi ja majandussektori järgi (mln eurot)

	Nõuded			Kohustused			Saldo		
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
Omandiväärtpaberid	-7,0	-13,1	9,5	-1,7	-21,7	-28,2	-8,7	-34,8	-18,7
keskpank	-	-	-	-	-	-	-	-	-
valitsemissektor	1,0	-7,5	-3,0	-	-	-	1,0	-7,5	-3,0
krediidiasutused	0,2	-1,2	-0,4	-1,0	4,0	-	-0,8	2,8	-0,4
muud sektorid	-8,3	-4,4	12,9	-0,6	-25,7	-28,2	-8,9	-30,1	-15,3
Võlaväärtpaberid	-218,9	9,8	264,5	3,5	-8,0	169,8	-215,4	1,8	434,3
keskpank	-	49,1	95,2	-	-	-	-	49,1	95,2
valitsemissektor	-114,5	30,1	40,5	-0,7	-2,7	-0,7	-115,2	27,4	39,8
krediidiasutused	-48,2	-42,4	115,7	2,5	-0,1	0,0	-45,7	-42,5	115,7
muud sektorid	-56,2	-26,9	13,1	1,7	-5,2	170,5	-54,5	-32,1	183,6
Kokku	-225,9	-3,3	274,0	1,8	-29,7	141,6	-224,1	-33,0	415,6

Portfelliinvesteeringute kohustused suurenesid 2011. aasta III kvartalis 142 mln euro võrra (vt tabel 31). Seejuures institutsioonilistest sektoritest suurendasid kohustusi ainult muu sektori ettevõtted, kelle võlaväärtpaberikohustused kasvasid 171 mln euro võrra. Samal ajal nende omandiväärtpaberikohustused vähenesid 28 mln euro võrra, mida mõjutas mittefinantsettevõtetesse ning investeerimis- ja rahaturufondiosakutesse tehtud investeeringute vähenemine. Riigiti kasvasid portfelliinvesteeringute kohustused enim Saksamaa ees (vt joonis 18 ja tabel 32).

Tabel 31. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)
I kv 2007	202,2	135,4	-52,9	-35,4	149,3	100,0
II kv 2007	58,2	-554,3	-68,7	654,3	-10,5	100,0
III kv 2007	51,9	58,9	36,2	41,1	88,1	100,0
IV kv 2007	-86,5	202,6	43,8	-102,6	-42,7	100,0
2007 kokku	225,8	122,6	-41,6	-22,6	184,2	100,0
I kv 2008	-64,4	-1 370,2	69,1	1 470,2	4,7	100,0
II kv 2008	-15,1	27,5	-39,9	72,5	-55,0	100,0
III kv 2008	-30,0	127,7	6,5	-27,7	-23,5	100,0
IV kv 2008	-103,1	103,9	3,9	-3,9	-99,2	100,0
2008 kokku	-212,6	122,9	39,6	-22,9	-173,0	100,0
I kv 2009	-27,7	46,1	-32,4	53,9	-60,1	100,0
II kv 2009	-7,2	23,8	-23,1	76,2	-30,3	100,0
III kv 2009	8,6	-102,4	-17,0	202,4	-8,4	100,0
IV kv 2009	-67,3	7,8	-796,1	92,2	-863,4	100,0
2009 kokku	-93,6	9,7	-868,6	90,3	-962,2	100,0
I kv 2010	8,6	-1 228,6	-9,2	1 314,3	-0,7	100,0
II kv 2010	-2,0	1,7	-112,5	98,3	-114,5	100,0
III kv 2010	-1,7	-94,4	3,5	194,4	1,8	100,0
IV kv 2010	6,0	-16,7	-41,9	116,7	-35,9	100,0
2010 kokku	10,9	-7,3	-160,1	107,2	-149,3	100,0
I kv 2011	-0,4	-3,5	11,7	103,5	11,3	100,0
II kv 2011	-21,7	73,1	-8,0	26,9	-29,7	100,0
III kv 2011	-28,2	-19,9	169,8	119,9	141,6	100,0

Joonis 18. Portfelliinvesteeringute kohustuste kasv riigiti 2011. aasta III kvartalis

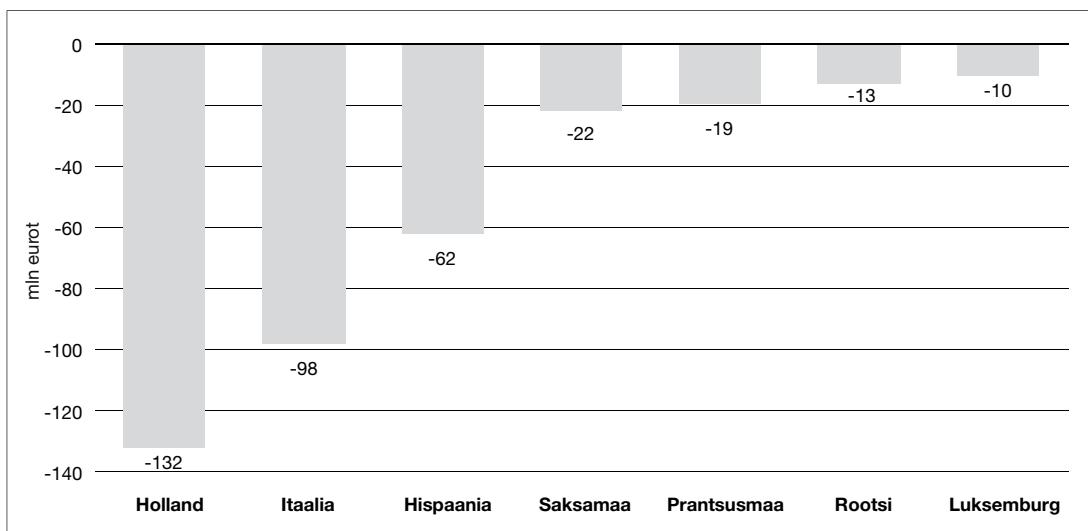
Tabel 32. Portfelliinvesteeringute struktuur riikide ühenduste järgi 2011. aasta III kvartalis

	Maht (mln eurot)		Osatähtsus (%)	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
EL-27	276,0	144,1	100,7	101,8
SRÜ	6,8	-	2,5	-
Ülejäänud riigid	-8,8	-2,5	-3,2	-1,8
Kokku	274,0	141,6	100,0	100,0

Portfelliinvesteeringute nõuded kahanesid vaadeldaval perioodil 274 mln euro võrra (vt tabel 33). Vähenesid investeeringud nii välismaistesse võlaväärtpaberitesse kui ka omandiväärtpaberitesse, vastavalt 265 ja 10 mln euro võrra. Enim ehk 116 mln euro võrra vähendasid investeeringuid võlaväärtpaberitesse krediidiasutused. Jätakuvalt vähenesid ka keskpanga investeeringud euroalal emiteeritud või eurodes nomineeritud rahaturuinstrumentidesse. Valitsemissektori investeeringud võlaväärtpaberitesse kahanesid 41 mln euro võrra ning muu sektori ettevõtete investeeringud 13 mln euro võrra. Viimane oli tingitud kindlustusseltside ja pensionifondide investeeringute kahanemisest. Omandiväärtpaberitesse investeerimist vähendasid peamiselt muud finantseerimisasutused. Riigiti vähenesid portfelliinvesteeringunõuded peamiselt Euroopa Liidu riikide, eelkõige Hollandi ja Itaalia vastu, millele järgnesid Hispaania, Saksamaa ja Prantsusmaa (vt joonis 19 ja tabel 32).

Tabel 33. Portfelliinvesteeringute nõuete struktuur

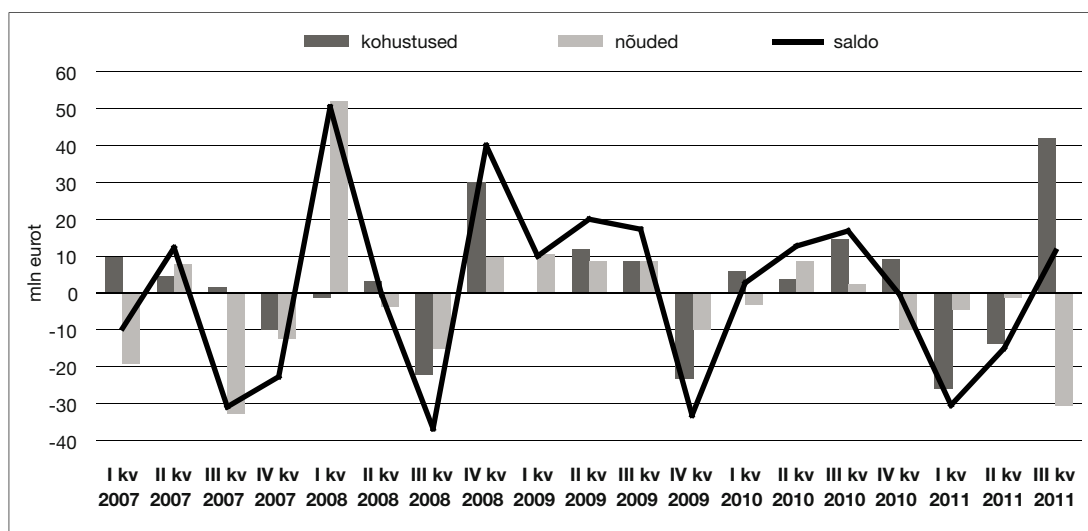
	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)
I kv 2007	-140,5	57,6	-103,6	42,4	-244,1	100,0
II kv 2007	-181,0	122,5	33,3	-22,5	-147,7	100,0
III kv 2007	-156,1	73,4	-56,7	26,6	-212,8	100,0
IV kv 2007	-13,8	-26,4	66,1	126,4	52,3	100,0
2007 kokku	-491,4	89,0	-60,9	11,0	-552,3	100,0
I kv 2008	98,4	97,3	2,7	2,7	101,1	100,0
II kv 2008	60,6	30,4	138,5	69,6	199,1	100,0
III kv 2008	-3,7	3,7	-95,4	96,3	-99,1	100,0
IV kv 2008	106,5	22,2	373,0	77,8	479,5	100,0
2008 kokku	261,8	38,5	418,8	61,5	680,6	100,0
I kv 2009	11,7	28,3	29,6	71,7	41,3	100,0
II kv 2009	-16,6	4,8	-329,1	95,2	-345,7	100,0
III kv 2009	-51,1	36,1	-90,6	63,9	-141,7	100,0
IV kv 2009	8,1	-20,3	-48,1	120,3	-40,0	100,0
2009 kokku	-47,9	9,9	-438,2	90,1	-486,1	100,0
I kv 2010	-65,9	-205,3	98,0	305,3	32,1	100,0
II kv 2010	-169,1	97,1	-5,1	2,9	-174,2	100,0
III kv 2010	-7,0	3,1	-218,9	96,9	-225,9	100,0
IV kv 2010	-59,8	-78,1	136,4	178,1	76,6	100,0
2010 kokku	-301,8	103,6	10,4	-3,6	-291,4	100,0
I kv 2011	10,3	5,2	189,3	94,8	199,6	100,0
II kv 2011	-13,1	397,0	9,8	-297,0	-3,3	100,0
III kv 2011	9,5	3,5	264,5	96,5	274,0	100,0

Joonis 19. Portfelliinvesteeringute nõuete kahanemine riigiti 2011. aasta III kvartalis

Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumentide netosissevool ulatus 2011. aasta III kvartalis 11 mln euron (vt joonis 20). Tuletisinstrumentide nõuded suurenesid vaadeldaval perioodil 31 mln euro võrra, mille põhjustas krediitiasutuste ja muu sektori ettevõtete investeeringute kasv. Riigiti kasvasid nõuded enim Küprose ja Suurbritannia vastu. Tuletisinstrumentide kohustused suurenesid III kvartalis 42 mln euro võrra, olles samuti peamiselt seotud krediitiasutustega. Riigiti suurenesid tuletisinstrumentide kohustused enim Rootsi ees.

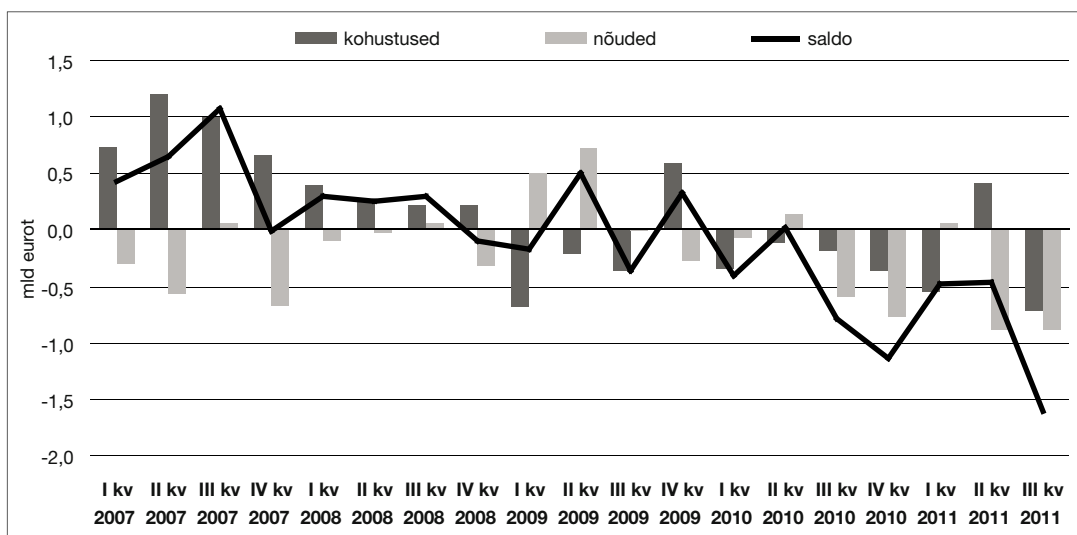

Joonis 20. Tuletisinstrumendid

Muud investeeringud

Muude investeeringute netoväljavool ulatus III kvartalis 1,6 mld euro (vt joonis 21). Netoväljavool saavutati peamiselt tänu krediidasutuste kohustuste vähenemisele ja investeeringutele välisriikidesse (vt tabel 34).

Muude investeeringute kohustused kahanesid kvartali jooksul 713 mln euro võrra, millest lühiajalise kapitali kohustused vähenesid 550 mln euro võrra (vt tabel 35). Krediidasutuste sularaha ja hoiuste kohustused (sh pankadevahelised laenud) vähenesid 291 mln euro võrra⁴ ning muu kapitali

Joonis 21. Muud investeeringud

Tabel 34. Muud investeeringud tähtaja järgi (mln euro)

	Nõuded			Kohustused			Saldo		
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
Pikaajaline kapital	0,1	38,3	6,0	-101,9	-166,0	-163,1	-101,8	-127,7	-157,1
keskpank	-	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	-0,3
valitsemissektor	-1,5	-	-	41,8	5,9	-163,7	40,3	5,9	-163,7
krediidasutused	14,7	-0,7	-8,8	-130,1	-72,6	-130,2	-115,4	-73,3	-139,0
muud sektorid	-13,1	39,3	15,1	-13,6	-99,3	130,8	-26,7	-60,0	145,9
Lühiajaline kapital	-596,8	-921,1	-892,9	-86,7	583,3	-549,8	-683,5	-337,8	-1 442,7
keskpank	-	-107,3	-71,7	3,9	106,5	-163,9	3,9	-0,8	-235,6
valitsemissektor	-4,1	-55,1	76,7	0,0	3,0	-0,5	-4,1	-52,1	76,2
krediidasutused	-469,1	-309,3	-863,6	-138,9	420,2	-365,3	-608,0	110,9	-1 228,9
muud sektorid	-123,6	-449,4	-34,3	48,3	53,6	-20,1	-75,3	-395,8	-54,4
Kokku	-596,7	-882,8	-886,9	-188,6	417,3	-712,9	-785,3	-465,5	-1 599,8

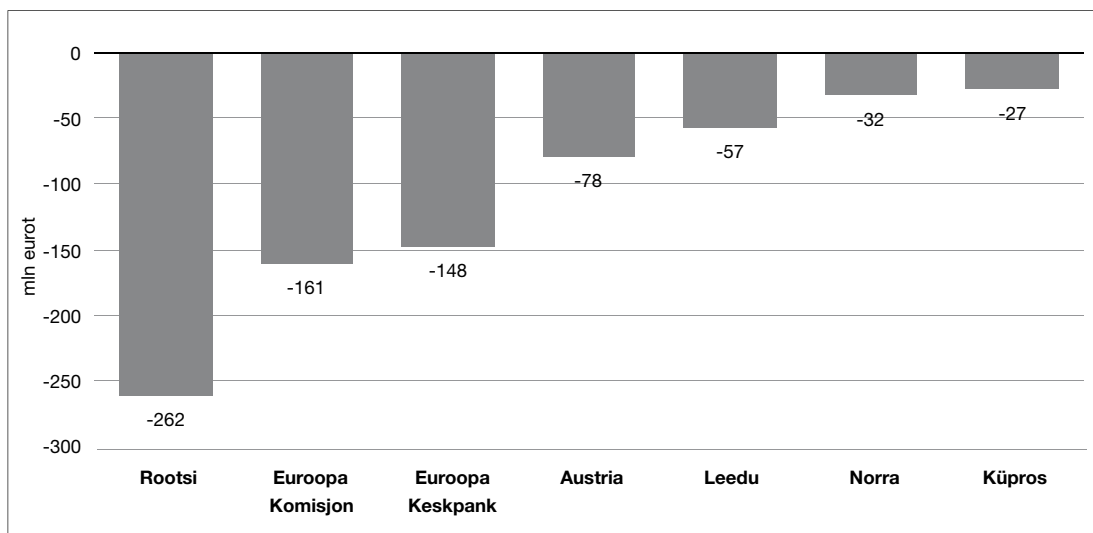
⁴ Alates 2008. aasta I kvartalist näidatakse muudes investeeringutes pankadevahelisi laene sularaha ja hoiuste kirjel (varem pika- ja lühiajaliste laenude all). Euroala riikidele Euroopa Keskpanga kehtestatud suunise ning euroalavälise riikide suhtes kehtiva soovituse järgi tuleb laenude korral vahet teha laenusaaaja olemusel. Nimelt kui pankade ja mittepankade vahelised laenud muudes investeeringutes kajastuvad edasi laenude all, siis pankadevahelised laenud liigitatakse hoiuste alla.

Tabel 35. Muude investeeringute kohustuste struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osatähtsus (%)
I kv 2007	-52,0	-7,0	510,9	68,6	278,4	37,4	7,1	1,0	744,4	100,0
II kv 2007	115,3	9,5	969,6	80,0	86,9	7,2	39,7	3,3	1 211,5	100,0
III kv 2007	-66,2	-6,6	653,3	64,8	498,9	49,4	-77,0	-7,6	1 008,9	100,0
IV kv 2007	-19,0	-2,8	309,5	46,1	342,3	51,0	38,5	5,7	671,3	100,0
2007 kokku	-21,9	-0,6	2 443,3	67,2	1 206,5	33,2	8,3	0,2	3 636,1	100,0
I kv 2008	35,3	8,9	-47,6	-12,0	277,0	70,1	130,7	33,1	395,4	100,0
II kv 2008	83,1	30,0	10,3	3,7	219,4	79,2	-35,8	-12,9	277,0	100,0
III kv 2008	47,9	21,4	150,7	67,3	-20,0	-8,9	45,2	20,2	223,8	100,0
IV kv 2008	-146,3	-66,5	-39,8	-18,1	474,7	215,7	-68,5	-31,1	220,1	100,0
2008 kokku	20,0	1,8	73,6	6,6	951,1	85,2	71,6	6,4	1 116,3	100,0
I kv 2009	-174,1	25,3	-6,2	0,9	-539,1	78,5	32,7	-4,8	-686,8	100,0
II kv 2009	-8,8	4,1	-47,1	21,9	-232,2	107,9	72,9	-33,9	-215,2	100,0
III kv 2009	-95,5	27,0	-14,3	4,0	-183,2	51,8	-60,7	17,2	-353,7	100,0
IV kv 2009	-50,6	-8,5	207,4	35,0	477,9	80,6	-41,8	-7,1	592,8	100,0
2009 kokku	-329,0	49,6	139,8	-21,1	-476,6	71,9	3,1	-0,5	-662,9	100,0
I kv 2010	154,2	-45,3	-25,1	7,4	-663,1	194,9	193,8	-57,0	-340,2	100,0
II kv 2010	151,0	-134,2	10,0	-8,9	-209,7	186,4	-63,8	56,7	-112,5	100,0
III kv 2010	59,9	-31,8	-26,5	14,1	-322,4	171,0	100,5	-53,3	-188,5	100,0
IV kv 2010	5,7	-1,6	76,2	-21,0	-392,5	108,3	-51,8	14,3	-362,4	100,0
2010 kokku	370,8	-36,9	34,6	-3,4	-1 587,7	158,2	178,7	-17,8	-1 003,6	100,0
I kv 2011	192,8	-35,0	-96,6	17,5	-806,7	146,3	159,2	-28,9	-551,3	100,0
II kv 2011	68,4	16,4	-95,8	-23,0	319,7	76,6	125,1	30,0	417,4	100,0
III kv 2011	3,2	-0,4	101,0	-14,2	-455,3	63,9	-361,8	50,8	-712,9	100,0

kohustused 206 mln euro võrra. Keskpanga eurosüsteemisesed kohustused kahanesid ühtekokku 164 mln euro võrra. Valitsemissektori kohustused vähenesid vaadeldaval perioodil 162 mln euro võrra, mis kajastab Euroopa Liidu fondidest saadud välisabi kasutamist. Kvartali jooksul kasvasid vaid muu sektori laenukohustused ja seda 98 mln euro võrra. Riikide ja institutsioonide arvestuses kahanesid enim ehk 262 mln euro võrra muude investeeringute kohustused Rootsi ees, millele järgnesid Euroopa Komisjon 161 mln euro ning Euroopa Keskpank 148 mln euroga (vt joonis 22 ja tabel 36).

Muude investeeringute nõuded suurenesid 2011. aasta III kvartalis 887 mln euro võrra, peamiselt krediidasutuste lühiajalise kapitali nõuete kasvu tõttu (vt tabel 37). Lühiajalistesse välishoiustesse paigutasid krediidasutused ühtekokku 871 mln eurot. Keskpanga sularaha ja hoiuste nõuded kasvasid 72 mln euro võrra, valitsemissektori välisarved aga vähenesid 79 mln euro võrra. Muu sektori ettevõtted suurendasid kaubanduskrediidi nõudeid 54 mln euro võrra ning välisarveid 65 mln euro võrra. Samal ajal vähendasid nad 136 mln euro võrra nii lühi- kui ka pikaajalisi laene. Riikide ja institutsioonide arvestuses suurenes muu investeeringukapital peamiselt Rootsi suhtes, millele järgnesid Hispaania, Soome, Euroopa Keskpank ja Leedu (vt joonis 23). Laenukapitali nõuetest ja kohustustest annab täpsema ülevaate tabel 38.

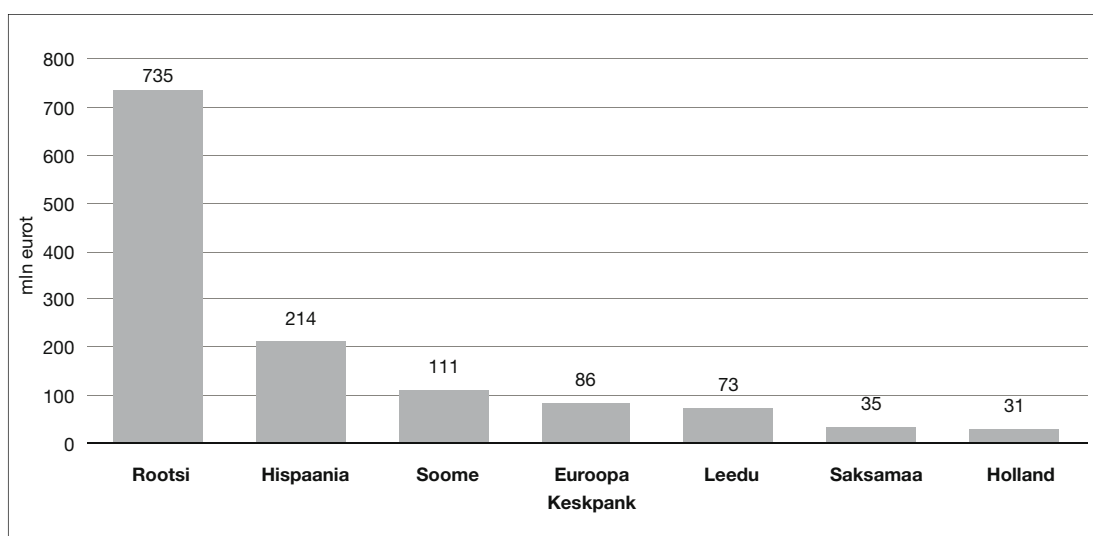
Joonis 22. Muude investeeringute kohustuste kasv riigiti 2011. aasta III kvartalis

Tabel 36. Muude investeeringute struktuur riikide ühenduste järgi 2011. aasta III kvartalis

	Maht (mln eurot)		Osatähtsus (%)	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
EL-27	-911,7	-648,2	102,8	90,9
SRÜ	-48,5	46,1	5,5	-6,5
Ülejäänud riigid	73,4	-110,8	-8,3	15,5
Kokku	-886,8	-712,9	100,0	100,0

Tabel 37. Muude investeeringute nõuete struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)	Maht (mln eurot)	Osa-tähtsus (%)
I kv 2007	-13,6	4,4	-72,7	23,6	-207,1	67,3	-14,5	4,7	-307,9	100,0
II kv 2007	-38,6	6,8	-319,6	56,5	-144,8	25,6	-62,5	11,1	-565,6	100,0
III kv 2007	-47,3	-75,3	81,4	129,6	-59,8	-95,2	88,5	140,9	62,8	100,0
IV kv 2007	58,6	-8,7	-334,2	49,5	-331,3	49,1	-67,7	10,0	-674,5	100,0
2007 kokku	-40,9	2,8	-645,1	43,4	-743,0	50,0	-56,2	3,8	-1 485,2	100,0
I kv 2008	-85,9	88,6	-169,8	175,2	136,1	-140,5	22,7	-23,4	-96,9	100,0
II kv 2008	-66,0	255,8	-34,9	135,3	86,5	-335,3	-11,3	43,8	-25,8	100,0
III kv 2008	-57,4	-82,5	255,5	367,1	-135,5	-194,7	6,9	9,9	69,6	100,0
IV kv 2008	99,2	-32,0	-178,9	57,8	-130,3	42,1	-99,7	32,2	-309,6	100,0
2008 kokku	-110,1	30,4	-128,1	35,3	-43,2	11,9	-81,4	22,4	-362,7	100,0
I kv 2009	118,3	23,2	-27,6	-5,4	441,3	86,4	-21,0	-4,1	511,0	100,0
II kv 2009	6,9	1,0	378,1	52,7	337,6	47,1	-5,2	-0,7	717,4	100,0
III kv 2009	-3,9	185,7	-55,0	2 619,0	36,0	-1 714,3	20,7	-985,7	-2,1	100,0
IV kv 2009	57,3	-21,1	-165,7	61,0	-118,6	43,7	-44,7	16,5	-271,6	100,0
2009 kokku	178,6	18,7	129,8	13,6	696,3	72,9	-50,2	-5,3	954,7	100,0
I kv 2010	-58,1	85,3	-193,6	284,3	189,1	-277,7	-5,4	7,9	-68,1	100,0
II kv 2010	-138,1	-101,6	153,7	113,1	123,7	91,0	-3,4	-2,5	135,9	100,0
III kv 2010	-114,8	19,2	-10,5	1,8	-437,2	73,2	-34,4	5,8	-596,9	100,0
IV kv 2010	-75,1	9,8	-209,7	27,3	-360,5	46,9	-122,6	16,0	-767,9	100,0
2010 kokku	-386,1	29,8	-260,1	20,1	-484,9	37,4	-165,8	12,8	-1 297,0	100,0
I kv 2011	-143,0	-210,3	4,6	6,8	295,8	435,0	-89,4	-131,5	68,0	100,0
II kv 2011	-205,3	23,3	-67,4	7,6	-567,8	64,3	-42,1	4,8	-882,6	100,0
III kv 2011	-53,9	6,1	111,1	-12,5	-956,2	107,8	12,2	-1,4	-886,8	100,0

Joonis 23. Muude investeeringute nõuete kasv 2011. aasta III kvartalis

Tabel 38. Laenukapitali nõuded ja kohustused (mln eurot)

	Nõuded			Kohustused		
	Andmine	Tagastamine	Saldo	Saamine	Tagastamine	Saldo
I kv 2007	-3 417,2	3 344,5	-72,7	4 630,2	-4 119,3	510,9
II kv 2007	-5 778,5	5 458,9	-319,6	6 185,1	-5 215,6	969,6
III kv 2007	-7 461,5	7 543,0	81,4	7 041,6	-6 388,3	653,3
IV kv 2007	-8 682,6	8 348,5	-334,2	5 409,1	-5 099,5	309,5
Kokku 2007	-25 339,8	24 694,9	-645,1	23 266,0	-20 822,7	2 443,3
I kv 2008	-905,5	735,7	-169,8	2 097,2	-2 144,7	-47,6
II kv 2008	-802,1	767,2	-34,9	1 883,8	-1 873,5	10,3
III kv 2008	-612,1	867,7	255,5	1 343,3	-1 192,6	150,7
IV kv 2008	-747,1	568,3	-178,9	1 319,5	-1 359,4	-39,8
Kokku 2008	-3 066,8	2 938,9	-128,1	6 643,8	-6 570,2	73,6
I kv 2009	-714,0	686,4	-27,6	928,9	-935,1	-6,2
II kv 2009	-213,0	591,1	378,1	628,2	-675,3	-47,1
III kv 2009	-138,0	83,0	-55,0	719,2	-733,5	-14,3
IV kv 2009	-430,6	264,9	-165,7	1 141,8	-934,5	207,4
Kokku 2009	-1 495,6	1 625,4	129,8	3 418,1	-3 278,4	139,8
I kv 2010	-886,4	692,8	-193,6	987,0	-1 012,1	-25,1
II kv 2010	-257,8	411,5	153,7	487,2	-477,2	10,0
III kv 2010	-148,9	138,5	-10,5	533,1	-559,5	-26,5
IV kv 2010	-453,0	243,3	-209,7	661,3	-585,2	76,2
Kokku 2010	-1 746,1	1 486,1	-260,1	2 668,6	-2 634,0	34,6
I kv 2011	-189,7	194,3	4,6	447,8	-544,4	-96,6
II kv 2011	-268,8	201,4	-67,4	502,1	-597,9	-95,8
III kv 2011	-218,5	329,6	111,1	663,8	-562,9	101,0

Reservvarad

Maksebilansi reservvarad vähenesid III kvartali jooksul 1 mln euro võrra (vt tabel 39).

Tabel 39. Reservvarade muutuse struktuur

	Maht (mln eurot)			Osatähtsus (%)		
	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011	III kv 2010	II kv 2011	III kv 2011
Kuld	-	-	-	-	-	-
SDRid	-	-	-	-	-	-
Sularaha ja hoiused	-41,1	20,6	-1,1	-7,1	267,5	-78,6
Väärtpaberid	585,4	-13,2	2,3	101,7	-171,4	164,3
võlakirjad	31,7	-13,2	2,8	5,5	-171,4	200,0
rahaturuinstrumendid	553,7	-	-0,4	96,2	-	-28,6
Tuletisinstrumendid	-6,7	0,3	0,1	-1,2	3,9	7,1
Muud nõuded	38,2	-	-	6,6	-	-
Kokku	575,8	7,7	1,4	100,0	100,0	100,0

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÕLG 30. SEPTEMBRIL 2011

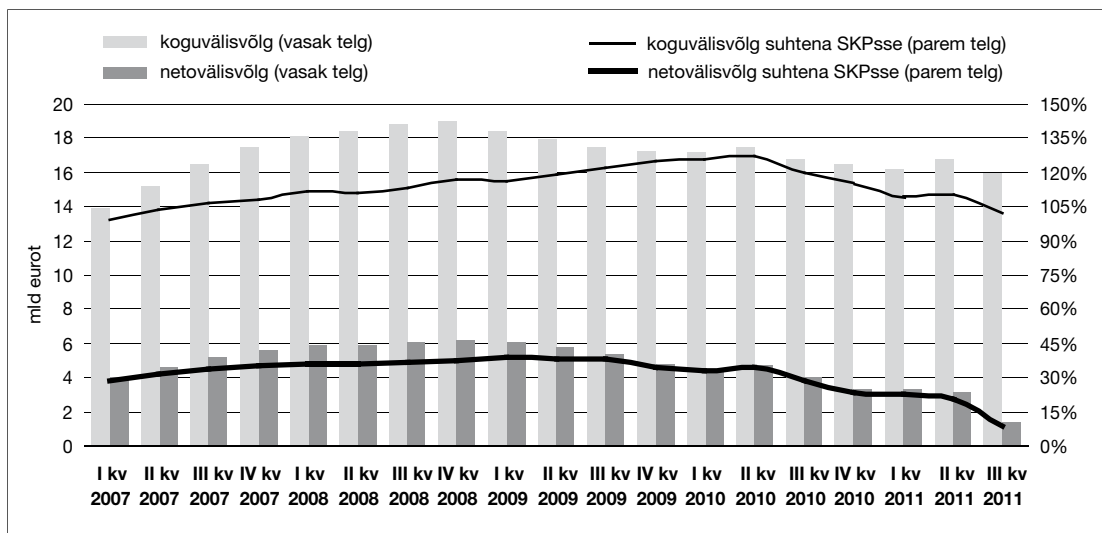
2011. aasta III kvartali lõpus moodustasid Eestisse paigutatud välisinvesteeringud kokku 26,4 mld eurot (Eesti aastase SKPga võrreldes 169%) ehk 4% vähem kui II kvartali lõpus (vt tabel 40). Koguvälisvõlg hõlmas Eestisse paigutatud välisinvesteeringutest 61% ehk 16 mld eurot, olles kvartaliga vähenenud 5%. Kui koguvälisvõlg ületas II kvartali lõpus aastast SKPd 10%, siis III kvartali lõpus vaid 2% (vt tabel 41 ja joonis 24). Valitsemissektori välisvõlg hõlmas koguvälisvõlast 4%. Eesti residentide välismaale paigutatud investeeringute kogumaht vähenes kvartaliga 2% ning oli III kvartali lõpus 17,2 mld eurot. Eesti netoinvesteeringu positsioon oli III kvartali lõpus Eestisse paigutatud välisinvesteeringute ülekaalu tõttu võrreldes residentide poolt välismaale paigutatud investeeringutega 9,2 mld euro ulatuses negatiivne, vähenedes kvartaliga 7%. Võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg vähenes kvartaliga enam kui kaks korda ning oli 1,3 mld eurot.

Tabel 40. Eesti rahvusvaheline investeeringu positsioon (mln eurot)

	30.06.2011	%	30.09.2011	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	17 482,9	100,0	17 175,5	100,0
Otseinvesteeringud välismaal	4 716,0	27,0	3 438,8	20,0
Aktisia- või osakapital ja reinvesteeringutulu	3 277,0	18,7	2 318,7	13,5
Muu otseinvesteeringukapital	1 439,0	8,2	1 120,0	6,5
Portfelliinvesteeringud	5 105,8	29,2	4 651,1	27,1
Omandiväärtpaberid	1 834,3	10,5	1 606,7	9,4
Võlaväärtpaberid	3 271,5	18,7	3 044,4	17,7
Võlakirjad	2 071,1	11,8	2 026,6	11,8
Rahaturuinstrumendid	1 200,4	6,9	1 017,8	5,9
Tuletisinstrumendid	31,4	0,2	67,6	0,4
Muud investeeringud	7 473,6	42,7	8 856,1	51,6
Kaubanduskrediit	1 784,4	10,2	1 842,6	10,7
Laenud	1 728,2	9,9	1 628,9	9,5
Pikaajalised	1 035,7	5,9	1 011,2	5,9
Lühiajalised	692,5	4,0	617,7	3,6
Sularaha ja hoiused	3 407,7	19,5	4 844,7	28,2
Muud nõuded	553,2	3,2	539,9	3,1
Reservvara	156,2	0,9	161,8	0,9
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	27 379,3	100,0	26 353,4	100,0
Otseinvesteeringud Eestis	13 068,4	47,7	12 618,2	47,9
Aktisia- või osakapital ja reinvesteeringutulu	11 019,8	40,2	11 071,4	42,0
Muu otseinvesteeringukapital	2 048,6	7,5	1 546,8	5,9
Portfelliinvesteeringud	1 336,7	4,9	1 357,8	5,2
Omandiväärtpaberid	811,7	3,0	681,7	2,6
Võlaväärtpaberid	525,0	1,9	676,1	2,6
Võlakirjad	521,8	1,9	673,3	2,6
Rahaturuinstrumendid	3,2	0,0	2,8	0,0
Tuletisinstrumendid	53,7	0,2	97,2	0,4
Muud investeeringud	12 920,5	47,2	12 280,1	46,6
Kaubanduskrediit	1 389,8	5,1	1 396,7	5,3
Laenud	3 442,3	12,6	3 538,9	13,4
Pikaajalised	2 828,2	10,3	2 946,3	11,2
Lühiajalised	614,1	2,2	592,6	2,2
Sularaha ja hoiused	7 167,8	26,2	6 777,9	25,7
Muud kohustused	920,7	3,4	566,5	2,1
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-9 896,4		-9 177,9	

Tabel 41. Eesti välisvõlg (mln eurot)

	30.06.2011	%	30.09.2011	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	803,8	4,8	637,2	4,0
Lühiajalised	9,8	0,1	9,3	0,1
Pikaajalised	794,0	4,7	627,9	3,9
II. Keskpang	239,5	1,4	79,0	0,5
Lühiajalised	170,9	1,0	7,3	0,0
Pikaajalised	68,6	0,4	71,7	0,4
III. Krediidiasutused	7 519,1	44,8	7 088,8	44,4
Lühiajalised	4 520,0	26,9	4 218,5	26,4
Pikaajalised	2 999,1	17,9	2 870,3	18,0
IV. Muud sektorid	4 883,1	29,1	5 151,2	32,3
Lühiajalised	2 042,6	12,2	2 040,8	12,8
Pikaajalised	2 840,5	16,9	3 110,4	19,5
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	3 332,0	19,9	3 011,7	18,9
KOGUVÄLISVÕLG	16 777,6	100,0	15 968,0	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	1 189,5	8,7	1 107,0	7,6
Lühiajalised	578,4	4,2	525,8	3,6
Pikaajalised	611,2	4,5	581,2	4,0
II. Keskpang	1 247,7	9,2	1 232,8	8,4
Lühiajalised	772,3	5,7	534,5	3,7
Pikaajalised	475,4	3,5	698,2	4,8
III. Krediidiasutused	3 275,5	24,1	4 326,3	29,5
Lühiajalised	2 290,9	16,8	3 287,1	22,5
Pikaajalised	984,5	7,2	1 039,2	7,1
IV. Muud sektorid	5 180,2	38,0	5 389,6	36,8
Lühiajalised	3 647,4	26,8	3 904,1	26,7
Pikaajalised	1 532,7	11,3	1 485,5	10,1
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	2 722,4	20,0	2 584,9	17,7
VÕLANÕUDED KOKKU	13 615,3	100,0	14 640,6	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	385,7		469,8	
Lühiajaline	568,6		516,5	
Pikaajaline	-182,8		-46,7	
II. Keskpang	1 008,2		1 153,7	
Lühiajaline	601,4		527,2	
Pikaajaline	406,8		626,5	
III. Krediidiasutused	-4 243,7		-2 762,5	
Lühiajaline	-2 229,1		-931,3	
Pikaajaline	-2 014,6		-1 831,2	
IV. Muud sektorid	297,1		238,4	
Lühiajaline	1 604,8		1 863,3	
Pikaajaline	-1 307,7		-1 625,0	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-609,6		-426,8	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-3 162,2		-1 327,4	

Joonis 24. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg

Netovälisvõlg suhtena SKPsse langes kvartaliga 21%lt 9%ni. Viimati oli Eesti netovälisvõlg suhtena SKPsse nii madal 2002. aastal.

Eestisse tehtud välisinvesteeringute positsioonis moodustasid otseinvesteeringud 48% ning see osakaal ei muutunud kvartaliga. Pisut langes muude investeeringute osakaal, hõlmates 47%. Ülejäänud olid portfelliinvesteeringud ja tuletisinstrumendid, kusjuures nende osakaal veidi tõusis. Mahult vähenes otseinvesteeringute positsioon Eestis 3% (valdavalt krediidasutuste osas) ja muude investeeringute positsioon 5% (keskpanga ja valitsemissektori osas).

Välisriikide investorid investeerisid põhiliselt finantsvahendusse (45% kogupositsioonist Eestis), kinnisvaraalasesse tegevusse, hulgikaubandusse, peakorterite tegevusse ja juhtimisasalasse nõustamise ning energiavarustusse (vt tabel 42). Eestisse investeerisid valdavalt põhjanaabrid – Rootsi ja Soome – hõlmates vastavalt 26% ja 23% kogu investeerimispositsioonist Eestis. Kvartaliga langes Rootsi osakaal taas 2 protsendipunkti võrra, peamiselt finantsvahenduse (v.a kindlustus ja pensionifondid) arvelt, mis hõlmas 70% Rootsi investeeringute positsioonist Eestis. Ehkki ka Soome investeeringutes oli finantsvahendus juhtival positsioonil (45% kogu Soome positsioonist Eestis), olid investeeringud tegevusalade arvestuses siiski laiapõhjalisemad. Finantsvahendusele järgnesid kinnisvaraalane tegevus (10%), hulgikaubandus (7%), toiduainetetööstus (4%), energiavarustus (3%) ning jaekaubandus (3%). Kvartaliga kahanesid märkimisväärselt Soome kinnisvara- ning energiavarustuse investeeringud. Väiksemas mahus investeerisid Eestisse ka Holland (laondus ja kinnisvaraalane tegevus), Saksamaa (energiavarustus, finantsvahendus, kinnisvaraalane tegevus) ja Suurbritannia (finantsvahendus, energiavarustus, kinnisvaraalane tegevus, hulgikaubandus).

Analüüsides eraldi Eestisse tehtud otseinvesteeringute positsiooni, siis oli see suhteliselt sarnane kogu välisinvesteeringute positsiooniga Eestis (vt tabel 43). Riikide esiviisikus olid peale Rootsi, Soome ja Hollandi veel Norra (jaekaubandus) ja Venemaa (hulgikaubandus, kinnisvaraalane tegevus).

Tabel 42. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Nõuded			Kohustused		
Tegevusalad					
	30.06.2011	30.09.2011		30.06.2011	30.09.2011
Finantsvahendus*	41,0	39,6	Finantsvahendus*	45,6	45,4
Hulgikaubandus**	10,1	11,4	Kinnisvaraala tegevus	8,1	8,1
Kindlustus***	9,5	9,4	Hulgikaubandus**	7,8	7,7
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	6,9	6,5	Peakontorite tegevus; juhtimisalane nõustamine	4,0	4,1
Peakontorite tegevus; juhtimisalane nõustamine	4,8	5,2	Energiavarustus	3,0	3,5
Muud	27,7	28,0	Muud	31,6	31,3
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	30.06.2011	30.09.2011		30.06.2011	30.09.2011
Rootsi	9,8	14,2	Rootsi	27,8	25,6
Leedu	11,9	8,9	Soome	22,9	22,9
Läti	10,6	8,4	Holland	4,3	5,6
Soome	7,3	8,3	Saksamaa	2,9	3,8
Prantsusmaa	6,3	5,8	Suurbritannia	3,8	3,7
Ülejäänud riigid	54,1	54,4	Ülejäänud riigid	38,2	38,5
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a mootorsõidukid ja mootorrattad

*** v.a kohustuslik sotsiaalkindlustus

Tabel 43. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Eestis			Välismaal		
Tegevusalad					
	30.06.2011	30.09.2011		30.06.2011	30.09.2011
Finantsvahendus*	26,1	22,1	Peakontorite tegevus; juhtimisalane nõustamine	14,1	20,6
Kinnisvaraala tegevus	13,9	14,9	Veertransport	11,8	15,3
Hulgikaubandus**	8,3	9,0	Kinnisvaraala tegevus	10,5	14,7
Peakontorite tegevus; juhtimisalane nõustamine	6,2	6,9	Finantsvahendus*	38,9	14,1
Laondus	4,9	5,3	Hulgikaubandus**	9,3	12,9
Muud	40,7	41,8	Muud	15,4	22,5
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	30.06.2011	30.09.2011		30.06.2011	30.09.2011
Rootsi	33,3	29,7	Leedu	31,6	21,3
Soome	23,9	23,1	Läti	26,4	20,2
Holland	8,1	10,8	Küpros	12,7	17,5
Norra	4,8	4,0	Soome	6,4	8,6
Venemaa	3,6	3,6	Venemaa	4,4	5,9
Ülejäänud riigid	26,3	28,8	Ülejäänud riigid	18,5	26,4
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

* v.a kindlustus ja pensionifondid

** v.a mootorsõidukid ja mootorrattad

Eestist välismaale tehtud investeeringute positsioon muutus III kvartalis märkimisväärselt: välismaale tehtud otseinvesteeringute osakaal langes ja muude investeeringute osatähtsus tõusis. Kui II kvartali lõpus moodustasid otseinvesteeringud välismaale tehtud investeeringute kogupositsioonis 27%, siis III kvartali lõpus vaid 20%. Muude investeeringute osakaal tõusis 43%lt 52%le. Mõlema muutuse taga olid põhiliselt krediidasutused ja selles sektoris kvartali jooksul toimunud struktuuri- muudatused – ühe suure panga Lätis ja Leedus asuvate tütarpankade otseallutamise välismaisele emapangale. Mahult vähenes Eesti otseinvesteeringute positsioon välismaal enam kui veerandi võrra, muude investeeringute positsioon aga kasvas ligi viiendiku võrra. Investeeringute positsioonist välismaal hõlmasid 27% portfelliinvesteeringud.

Eestist välismaale investeerisid põhiliselt finantsvahenduse investorid (40% kogupositsioonist), järgnesid hulgikaubanduse, kindlustuse, avaliku sektori ja peakontorite tegevuse ja juhtimisnõustamise valdkondade investorid. Eesti investorid investeerisid paljudesse erinevatesse riikidesse, kuid eelistasid põhiliselt siiski lähinaabreid – Rootsi (14% kogu investeeringute positsioonist välismaal), Leedut (9%), Lätit (8%) ja Soomet (8%). Esiviisikusse kuulus veel ka Prantsusmaa (6%). Ülejäänud riikidesse investeeriti 54% kogu investeeringute positsioonist välismaal. Eesti investeeringute positsioon Rootsis kasvas kvartaliga ligi poole võrra ning 75% positsioonist moodustasid finantsvahenduse investorite investeeringud. Sellise suure muudatuse taga olid ilmselt struktuurimuudatused pangandussektoris. Samal põhjusel vähenesid Leedu ja Läti absoluutne ja suhteline osa Eesti investeeringute positsioonis välismaal.

Eesti välismaiste otseinvesteeringute positsioon oli riikide arvestuses võrreldes kogupositsiooniga kontsentreeritum ning hõlmas põhiliselt kolme riiki – Leedut (21%), Lätit (20%) ja Küprosti (18%). Seejuures Leedu ja Läti osakaal langes kvartaliga märgatavalt eelmainitud põhjusel. Kui veel kvartal tagasi olid välismaiste otseinvesteeringute positsioonis ülekaalus finantsvahenduse investorite otseinvesteeringud (39% kõikidest otseinvesteeringutest), siis III kvartali lõpus olid need langenud 14% osakaaluga neljandaks. Suurima ehk 21% osakaaluga olid III kvartalis peakontorite tegevuse ja juhtimisnõustamise valdkonna investorite otseinvesteeringud. Järgnesid veetranspordi, kinnisvaraalse tegevuse ja hulgikaubanduse investorite otseinvesteeringud.

Eesti koguvälisvõlg kahanes kvartaliga 5% 16 mld euronit. Välisvõlga vähendasid kõik majandussektorid, kuid enim krediidasutused ja otseinvesteeringusuhetes olevad ettevõtted. Krediidasutuste välisvõlg hõlmas koguvälisvõlast 44% ning see kvartaliga peaaegu ei muutunud. Muude sektorite välisvõlg moodustas kolmandiku koguvälisvõlast, kusjuures see tõusis kvartaliga. Otseinvesteeringusuhetes olevate äriühingute võlad moodustasid koguvälisvõlast 19%. Valitsemissektori osakaal koguvälisvõlas langes 4%le. Koguvõlast 44% oli seotud Rootsi ja Soomega (II kvartali lõpus 47%) ning nende riikide võlast omakorda 60% olid krediidasutuste võlad. Netovälisvõla kiire vähenemise taga olid eelkõige krediidasutused.